

ŠTAJERSKI GOSPODAR

Verlag und Schriftleitung: Marburg a. d. Drau, Badgasse 6 — Fernruf 25-67 — Bezugspreise: In der Ostmark, vierteljährlich RM 1.20 einschl. 9 Rpf Postgebühr; im Altreich: RM 1.20 einschl. 9 Rpf Postgebühr, zuzüglich 18 Rpf Zeitungszustellgebühr Postscheckkonto Wien Nr. 55030

III. Jahrgang

Marburg a. d. Drau, Samstag, 30. Januar 1943

Nr. 5

Nesmrtno junaštvo v razvalinah Stalingrada

Odredi 6. nemške armade se skupno z Rumuni in manjšo skupino Hrvatov borijo do zadnjega proti silni sovražni premoči - Velika zimska bitka divja z nezmanjšano silovitostjo in se razširja na novih področjih - Uspešna obramba s pomočjo letalstva - Potek operacij na vzhodu

Že v zadnji številki našega lista smo v tedenskem pregledu vojnih dogodkov uvedoma poročali, da so bili tudi pretekli četrtlet pri Stalingradu odbiti po večtedenskih junaških borbah vsi sovjetski masirani napadi. Medtem je divjala in še divja ogromna obrambna bitka na vseh odsekih vzhodne fronte z nezmanjšano srditostjo, obenem pa so se poslabšale odporne možnosti junaških stalingrajskih borcev. Operacije na vzhodni fronti so potekale v času med četrtikom (21. januarja) in med 28. januarjem, kakor sledi:

Dne 21. januarja so boljševiki nadaljevali svoje silne napade, vendar brez uspeha in z izgubo 52 tankov. Močni odredi nemškega letalstva so medtem razbijali v valovih sovjetska zbirališča čet in divoz. V Stalingradu so nemške čete odbijale masirane napade sovjetov, ki so si prizadevali prodreti nemško obrambno fronto. V srednjem odseku so bili le lokalni boji, južno od Ladoškega jezera so Nemci uničili 27 sovjetskih tankov. V času od 11. do 20. januarja je nemška vojska na vzhodu uničila ali zaplenila 801 sovjetskih tankov.

Na južnem odseku fronte so nemške čete odbile sovražnika na vsej širini fronte ter ga na mnogih mestih zavrnile v protinapadih. V vzhodnem Kavkazu so se nemške čete po načrtu oddaljile od sovražnika. V Stalingradu so se nemške čete tudi v petek upirale silni premoči v junaških bojih. Kljub junaškemu odporu niso mogle preprečiti sovjetskega vdora z zapadne strani, kar jih je prisililo k umiku za par kilometrov. V velikem ločku Dona in v srednjem odseku Dona so se medtem odigravali težki in menjajoči boji.

V soboto so se izjalovili sovražni napadi v zapadnem Kavkazu. Nemške umikalne operacije v severnem Kavkazu so se razvijale po načrtu. V področju Dona so bili odbiti težki sovjetski napadi v menjajočih se bojih. V protinapadu so Nemci vrgli sovražnika v smeri daleč proti vzhodu. Stalingrajski branilci so nadaljevali svoj odpor proti sovražni premoči. Posrečilo se jim je zaustaviti globok sovjetski prodor v obrambno fronto. Ob tem času so še vedno divjali težki obrambni boji ob srednjem toku Dona in južno od Ladoškega jezera.

Po poročilu vrhovnega poveljstva, izdanem v nedeljo, je bila zimska bitka na vzhodu tudi v nedeljo v polnem teku, in sicer z nezmanjšano silovitostjo. Vслед načrtnega skrajšanja južne fronte, so se borbe prenesle iz severnega Kavkaza v kubansko področje, kjer so se že v soboto izjalovili slabši napadi sovjetov. V vzhodnem Kavkazu so nemške in rumunske čete s pomočjo letalstva vrgle sovražnika v njegova izhodišča. Na spodnjem Donu so hitri nemški odredi napadli močnega sovražnika v boku ter ga ob njegovih težkih izgubah vrgli proti vzhodu. Pri Stalingradu se je medtem položaj vsled nadaljnega sovražnega vdora iz zapadne smeri poostрил. Kljub temu so stalingrajski junaški branilci držali obroč, ki se vedno bolj zožuje okrog mesta. Med Donecom in Donom je neka junaška oklepna divizija zavrnila hudi naval sovjetov ter uničila pri tem 16 tankov. V bitki ob Ladoškem jezeru je bilo opaziti bojno valovanje sem ter tja. Fronta je vzdržala sovražni pritisk. Novi polki so vrgli sovražnika iz vseh postojank, v katere je vdrl dan poprej.

V ponedeljek je sporočilo vrhovno poveljstvo nemške vojske, da je popustil sovražni pritisk samo na nekaterih mestih južnega odseka fronte, dočim je povsod drugod divjala obrambna bitka z nezmanjšano srditostjo. V zapadnem Kavkazu in v kubanskem področju je silno nečezje oviralo operacije. Med Maničem in Donom so nemške čete v protinapadih dosegle zastavljene cilje. Radi skrajšanja fronte so nemške čete brez sovražnega pritiska, po načrtu, izpraznile mo-

stišče Voroneš. Južno od Voroneša je sovražnik napadel na široki fronti, vendar so bili odbiti vsi njegovi napadi. Južno od Ladoškega jezera so se zrušili dnevi in nočni napadi sovjetov deloma v trdih bojih od moza do moza. V Stalingradu je 6. nemška armada v junaškem in požrtvovalnem boju ovcenala svoje zastave z nesmrtno slavo. Odredi 20. rumunske pehotne divizije in 1. rumunske divizije se borijo skupno z Nemci do

Naša vojska je močnejša!

zadnjega ter so tako deležni v polni meri te slave.

V torek je bilo sporočeno, da je sovjetski naval na velike dele vzhodne fronte zopet narasel. Nemške armade so vztrajale v težkih obrambnih napadih v sovražne poskuse prodora in obkolitve. V Stalingradu so se branilci, med katerimi se nahaja tudi neka mala hrvaška enota, stisnili na ozkem področju južnega in srednjega dela razvalin, kjer se pod vodstvom svojih generalov še nadalje junaško upirajo ob požrtvovalni pomoči letalstva. V področju Kubana in Maniča so nemške čete odbile vse sovražne napade, obenem pa so se načrtno odvijale operacije za skrajšanje fronte. Med Donom in Maničem so Nemci z uspehom nadaljevali svoje napade; saj so vrgli sovražnika daleč proti vzhodu. V področju Dona in Doneca so se medtem odgravale težke obrambne bitke. Jugozapadno od Voroneša je sovražnik z novimi silami napadel na široki fronti. Lokalni sovjetski napadi pri Rževu in jugozapadno od Velikije Luki so se razbili, prav tako tudi sovjetski napadi južno od Ladoškega jezera.

V sredo je sporočilo nemško vrhovno poveljstvo, da še vedno traja velika zimska bitka na vzhodni fronti z nezmanjšano silovitostjo in da se razširja še na nova področja. Deli 6. armade, v kolikor so še sposobni za boj, so se zvrili v stalingrajske razvaline. Spričo neprestanih sovjetskih napadov iz zraka ter na zemlji, vežejo sile nekaterih sovjetskih armad. Neke sovražna skupina, ki je vdrla v mesto, je bila uničena. V področju Kubana se razvijajo operacije po načrtu.

**IM KAMPF HABEN WIR
EINST DAS REICH EROBERT
UND IM KAMPF WERDEN
WIR ES ERHALTEN UND
BEWAHREN Adolf Hitler**

Wochenspruch der NSDAP
für die Zeit vom 24. bis 30. Januar 1943
Scherl-Bilderdienst-M.

PK-Aufn.: Kriegsberichterst Siedel (Wb.).

Bei den Kämpfen am Don.

Seite an Seite stehen die Achsentruppen bei den Kämpfen am Don. In bitterster Kälte bringen hier Italiener Nachschub nach vorn.

Novi udarec nemških podmornic

Kljub izrednim viharjem so potopile zopet 16 sovražnih ladij s skupno 103.000 brit. - Vojno dogajanje na afriški fronti

V sredo, dne 27. t. m. je sporočilo nemško vrhovno poveljstvo posebno vest, da so nemške podmornice v Sredozemskem morju ter v Severnem morju potopile iz malih, močno zavarovanih spremljav šest ladij s skupno tonažo 28.000 brit. V Atlantiku so uničile podmornice kljub izrednim morskim viharjem med Grönlandijo in med ekvatorjem nadaljnjih deset ladij s skupno tonažo 75.000 brit. S tem je sovražnik izgubil zopet 16 ladij s skupno tonažo 103.000 brit.

Nemško-italijanska oklopna armada je pretekli četrtek odbila vse množinske pehotne in tankovske napade 8. angleške armade s pomočjo uničujočega sodelovanja nemškega letalstva. V Tuneziji so čete osi držale novo zavzete postojanke ter odbile vse sovražne protinapade. Številno ujetnikov in plena je stalno naraščalo. Pri Alžiru so Nemci potopili iz neke velike spremljave dva transportnika z 18 tisoč brit. ter težko poškodovali devet drugih ladij. Neka podmornica je potopila zapadno od Alžira nek parnik s 6000 brit. V sredo popoldan so nemški hitri letalski odredi v nizkem poletu bombardirali London s težkimi bombami, druga letala pa kraje v južni Angliji.

V severni Africi so čete osi potem, ko so uničile vse vojno važne naprave, izpraznile Misurato in Homos. V Tuneziji so nadaljevale z uspehom svoje napadalne operacije. Pred severnafiško obalo je letalstvo osi potopilo nadalje pet tovornih ladij s skupno tonažo 36.000 brit. ter poškodovalo 12 drugih ladij tako, da je računati s potopitvijo petih ladij. Pri slabotnih angleških letalskih napadih na

Zapadno od Manica so Nemci odbili sovražne napade deloma v protisunkih. Nemškemu napadu med Manicem in Donom se je sovražnik zoperstavil s srditim odporom. Nemške čete so pri tem pridobile na terenu. Sovražnik je poskusil preprečiti zapadno od Voroneša z močnimi silami izgraditev nove obrambne fronte, a je bil krvavo odbit.

zapadno nemško ozemlje je imelo prebivalstvo izgube in škodo na poslopih. Devet napadalcev je bilo zbitih na tla.

Nemško-italijanska oklopna armada se je po poročilu z dne 23. t. m. umaknila načrtno po odbitju težkih sovražnih napadov. S to operacijo proti zapadu je izpraznila brez boja Tripolis, poprej pa je odpetjala vse zaloge in ves vojni material ter uničila pristanišče.

V Tuneziji so se po poročilu z dne 24. t. m. izjalovili sovražni napadi proti višinam, ki so jih v zadnjih dneh zavzele čete osi. Bombardiranje luke Bone je

Totalna vojna - totalna borba!

povzročilo obsežne požare. Pri angleških letalskih napadih na zasedeno ozemlje in na zapadno Nemčijo je bilo zbitih 16 letal. Nemške bombe težkega kalibra so padle 24. t. m. na važne cilje v južni Angliji. Dan pozneje je bil bombardiran Tobruk.

Dočim je bilo sporočeno 26. t. m. iz Severne Afrike samo lokalno delovanje čet, so se v Tuneziji izjalovili sovražni poskusi, zavzeti izgubljene postojanke. Od 18. do 24. januarja je izgubil sovražnik 4000 mož ujetnikov, 21 tankov, 70 topov, 200 motornih vozil, nad 100 strojne in drugega materiala. Po poročilu z dne 27. t. m. so hitra nemška letala razpršila v Tuneziji motorizirane oddelke Angležev ter uničila večje število angleških bombnikov na tleh. Pri sovražnih napadih na zapadno zasedeno ozemlje, je izgubil sovražnik devet letal. Posamezni angleški bombniki so preleteli Švico ter prišli nad južno Nemčijo, ne da bi metali bombe. Z bombami težkega kalibra je nemško letalstvo dne 26. t. m. bombardiralo neko pristanišče na jugovzhodni obali Anglije.

V totalno vojno!

Ko citamo poročila nemškega vrhovnega poveljstva, se nam očituje vsa resnost položaja. Nemške in zavezniške čete borijo na vzhodu v okviru zimске bitke ki presega po tem, kar je vrgei sovražnik na tehonico, vse nasecanje podvige. V Stalingradu se bori zadnji ostanek junaške nemške 6. armade na susnjenem prostoru proti premoci, ki je spisa ni možno oceniti. Stalingrajski junaki, odrezani od glavnine že več tednov, se upirajo satanskemu valjarju ognja, oklopnikov, pehote in letalstva v zavesti, da so sicer izgubljeni, toda v borbi do zadnjega še vežejo mogočne sovražne sile, ki bi sicer lanko nastopile na kakem drugem odseku velikanske fronte. Tudi na ostalih odsekih vzhodne fronte se odigravajo strahovite barbe, polne brezprimerne junaštva naših in zavezniških vojakov. Boljševiki so vrgli in še mečejo v boj na stotine tankov in letal, njihovi napadi se čestokrat ponavljajo pet do desetkrat na dan, boljševiška artilerija bruha jeklo in smrti v salvah in mimo tega sili še sovjetsko letalstvo naše hrabre letalce in suhozemne čete k obrambi, ki v tem boju s sovražno premočjo pač nima primera v svetovni zgodovini. Od Kavkaza do Ladškoškega jezera se odigravajo borbe, ki zahtevajo od slehernega vojaka, podčastnika in častnika največje osebnе žrtve. Toda bitka, ki naj odloči usodo vzhodnega prostora, se stopnjuje po silovitosti od dne do dne vedno hujše. Stalin je takorekoč zdijal, saj meče svoje divizije proti nemškemu odporu v besni jezi, misleč, da se mu bo le posrečil odločilen prodor skozi nemško obrambo. V ledu in snegu se morajo nemški in zavezniški vojniki čestokrat in mestoma upirati desetkratni premoči. Iz vseh pokrajin Velike Nemčije, tudi iz naše Spodnje Štajerske, se borijo fantje in polni zavesti, da ne branijo samo Reich, temveč tudi vso evropsko kulturo in civilizacijo.

Nemško vodstvo se skupno z nemškim narodom zaveda resnosti položaja, ki zahteva brezkompromisno vpostavitve vseh vojaških in nevojaških sil v eno samo nalogo: totalno vojskovanje do končne zmage. Dvajset let so kremlski oblastniki pripravljali gigantске zaloge orožja in materiala, da bi z milijoni svojih brezpravnih robotnikov zavojevali svet ter ga podredili azijsko-židovski klikli v Kremlju. Tako so 180 milijonov ljudi upregli v delo, ki se je opravljalo v največjem vojaškem arzenalu sveta. Vsi se zavedamo, da gre za končni smoter življenja, kakor smo ga vajeni v Evropi, za vse, kar je ustvarila naša kultura in civilizacija. Boj, ki ga bje Nemčija s sovjetsko-azijskim valjarjem, je obenem boj za naše golo življenje. Sovjetska Unija je sovražnik, ki ga moremo premagati samo z največjim, načrtno določenim in fanatičnim odporom.

Druck und Verlag: Marburger Verlags- und Druckerei-Ges. m. b. H. - Verlagsleitung: Egon Baumgartner. Haupt-Redakteur: Friedrich Golob. alle in Marburg a. d. Draa. Badgasse 6.

Zur Zeit für Anzeigen die Preisliste Nr. 1 vom 1. Juli 1942 gültig. Ausfall der Lieferung des Blattes bei höherer Gewalt oder Betriebsstörung gibt keinen Anspruch auf Rückzahlung des Bezugspreises.

Sredi totalne vojne smo! Odslej nima v smislu poziva nemškega vodstva v Reich-u in v ostali zavezniški Evropi nikdo več pravice misliti na sebe, temveč samo na skupno obrambo in napad do končne zmage. Sovjetija je upregla v svoj boj žene, starčke in deco. Če so bili doslej naši napori veliki, se morajo sedaj še podvojiti in potrojiti. Kakor držijo borci na fronti svoje postojanke, tako mora domovina dati vse, kar zahteva vodstvo v svrhu izvedbe ukrepov za totalno vojno. Več vojakov! Več orožja in municije! To je geslo, ki ga narekuje situacija. Kjer so še delovne moči, ki jih je možno količjak pogrešati, se mora izvesti splošna mobilizacija. Totalne vojne ne dobimo prej, dokler ni narod totalno uprežen v skupno prizadevanje za dokončno zmago. Čim trši bomo, čim bolj žilavo bo naše delo, tem prej bo zasijala zarja zmage, na katero verujemo. Fronta nam s svojimi svetlimi vzgledi kaže in naroča, kako nam je živeti. Fronta nam daje edino merilo našega dela, naših prizadevanj in podvigov. Če bo ves Reich, domovina in fronta, stal v najtesnejši povezaniosti kakor en mož, bomo premagali vsako situacijo. Te zavesti nam ne zruši niti vihar iz vzhoda.

Izrek tedna

V boju bomo zmagali

NSDAP je za izrek tekočega tedna določila sledeče misli Adolf-a Hitler-ja: »Im Kampf haben wir einst das Reich erobert, und im Kampf werden wir es erhalten und bewahren.« Te besede, prevedene v naš jezik, pomenijo, da je nacionalsocializem v boju zavajeval Reich ali oblast, v boju ga bo pa tudi ohranil in očeval.

Kdor pozna zgodovino nacionalsocializma, pozna tudi njegove boje za oblast v Nemčiji. Nad deset dolgih let je pod vodstvom Adolf Hitler-ja širok Nemčije delovalo gibanje, ki si je zarisalo svoj načrt ter ga za vsako ceno hotelo uresničiti. Program je glasil, prevzeti oblast ter uvesti nov gospodarski red, Nemcem pa izboljšati življenje in bodočnost. Kakor je bil vodja nacionalsocialističnega gibanja mož jeklene volje, delaven in zmogen ter neumoren na čelu boja za oblast, tako je njegova garda sobojevnikov udano in zvesto korakala s svojim voditeljem čez trnje in prepad. Težave, ki so se zdele mnogokrat nepremagljive, so premagovali po svojih močeh tako dolgo, da so jih odstranili. Bojevniško gibanje, kakor je nacionalsocializem, je v svoji neodjenljivosti, v svoji fanatični prepričanosti v zmago, prebrodilo vse, kar mu je bilo na poti ter dobesedno v političnem boju leta 1933. stoodstotno zmagalo.

Uspehov polna nacionalsocialistična vladna doba od leta 1933. do 1939., je naše stare sovražnike onstran meja, kanala in oceana spravila v tako zavist in jezo, da so iz strahu pred še večjim splošnim porastom Nemčije izzvali sedanjo drugo svetovno vojno v namenu, da uničijo Nemčijo in nemški narod. Boji naše slavne oborožene sile na vseh frontah so pokazali, da zna Nemec svojo domovino braniti, da se zna za svoj narod in svoje ideale boriti kakor nobeno drugo ljudstvo na svetu.

Ob desetletnici dohoda nacionalsocializma na oblast, se bjejo na vseh naših frontah hudi boji, ki dosegajo višek. Nemčija doprinaša na bojiščih in v zadnjem vse svoje najboljše sile v človeškem

PK-Aufn.: Kriegaber, Gehrman (Wb).

Versorgungsbomben, von unseren Flugzeugen hinter unseren Linien abgeworfen, werden eingebracht.

Zakaj smo izpraznili Tripolis?

Odločilen sklep Italije - Koncentracija sil osi v Tunesiji

Iz Berlina poročajo: K izpraznitvi Tripolisa je izvedel nemški poročevalski urad Deutsches Nachrichtenbüro s pristojnega vojaškega mesta sledeče:

Oborožene sile osi so Tripolis po načrtu izpraznile. Kakor deli ves nemški narod čustva svojega fašističnega zaveznika glede začasne prepustitve tega ozemlja, ki so ga Italijani s toliko pridnostjo in z žrtvami dvignili, tako vrednoti tudi pomen tega vojaškega ukrepa v večji zvezi. Tripolis je za fašistično Italijo pojem vzglednega kolonizacijskega dela skozi več desetletij. Tem višje je ceniti njen sklep, izprazniti Tripolis, in sicer kot znamenje vojaško treznega in odločnega mišljenja italijanskega vodstva, ki je s tem doprineslo žrtev, ki politično in psihološko gotovo ni bila lahka, vendar z vojaškega vidika lahko v bodoče nudi samo prednosti.

Načrt izpraznitve Tripolisa in umaknitve italijansko-nemških čet v smeri na tuneško mejo, je bil izdelan že pred dolgim časom. Izzval ga je anglo-ameriški napad na Francosko Severno Afriko, ki je prisilil Italijo in Nemčijo k ustanovitvi obrambne pozicije v Tunesiji s pomočjo vseh razpoložljivih koncentričnih sil. Če bi bila Tunis in Bizerta v rokah Anglo-Amerikancev, bi bila to velika nevarnost za italijansko-nemško oklopno armado v Severni Afriki. S tem bi se bila odprla pasaja skozi sicilijansko ožino za angleško brodogradnjo, obenem pa bi se bilo onemogočilo oskrbo osiščnih sil po morskem poti. Bliskovito, za Anglo-Amerikance pa iznenadno zavzetje mostišča Tunis, je izjalovilo te sovražne načrte. Njih poskus,

iz Alžira zavzeti z oklopnimi predhodnicami vzletišča in mesto Tunis, se je izjalovil ob težkih izgubah.

Razumljivo je, da os tega ozemlja ne bi mogla trajno braniti s slabotnimi oddeli, ki se jih je transportiralo večinoma po zraku. Treba je bilo formirati novo armado, isto spraviti skozi sicilijansko ožino ter jo na isti poti oskrbovati. Za izvedbo teh ukrepov in za zavarovanje operacij je bilo treba upostaviti celokupnega italijanskega vojnega in trgovinskega brodogradnjo, topot pa vsekakor na poti, ki je bila varnejša kot dosedanja, tri do štirikrat daljša proga v pristanišča Tripolitanijske in Cirenajke.

Začasna izpraznitev Tripolisa in umik nemško-italijanske oklopne armade do tuneške meje, je bil torej potreben, ker se iste po suhozemni poti iz Tunisa radi prevlečile daljave ne bi moglo oskrbovati.

Tako varujejo sedanje pozicije osi v Tunesiji najboljše izpolnitev vojaških nalag naše južne fronte. Te postojanke delijo z ožino Tunis-Sicilija Sredozemsko morje na dva dela. Obenem onemogočajo neposredno pomorsko zvezo do 8. angleške armade in varujejo na ta način Južno Italijo in ves južni evropski bok. Za sile osi v Severni Afriki pa je sedaj ustvarjeno izhodišče, ki omogoča vsak čas ofenzivo v eni ali drugi smeri.

Bodoči vojaški razvoj v prostoru Sredozemskega morja bo pokazal, da je sklep Italije, diktiran od daljnovidnih strateških vidikov, služil njenim lastnim interesom ter skupnemu vojskovanju.

in ostalem materialu na oltar domovine, da se obrani sovražnikov, ki segajo v njene življenjske pravice in bi ji radi onemogočili svobodno življenje in napredek. Kakor je v političnih bojih z notranjimi sovražniki na čelu svojih političnih vojakov korakal Adolf Hitler kot prvi politični voditelj in borec, tako stoji danes vojskovodja Adolf Hitler na čelu svoje oborožene sile in jo vodi kot prvi vojak Nemčije v boje s krutimi nasprotniki. Kakor je v notranjem boju za oblast Führer večkrat prišel v položaj, ki

je mejil na brezupnost, tako tudi pri današnjem vojskovanju ne manjka kritičnih razdobj in zastojev, ki se v vsaki vojni lahko pojavijo. In kakor je pred desetimi leti Führer svoje politične vojske zmagovito dovedel v popolno politično zmago in na oblast, tako bo tudi po sedanjih trdih bojih nemško ljudstvo z bojem očevalo in ohranilo svojo domovino in vse, kar je z isto povezano. V boju je Nemčija zmagovala in zmagala v mirnem času, v boju zmaguje in bo zmagala tudi v sedanji vojni.

Gospodarsko sodelovanje sil Trojnega pakta

Mobilizacija dveh ogromnih gospodarskih prostorov - Podpisala sta pogodbo v. Ribbentrop in Ošima

Reichsminister za zunanje zadeve von Ribbentrop in carski japonski veleposlanik Hiroši Ošima sta 20. januarja podpisala v Führer-jevem glavnem stanu pogodbo o gospodarskem sodelovanju Nemčije in Japonske. Istega dne je bila v Rimu podpisana pogodba iste vsebine med italijanskim zunanjim ministrom grofom Ciano in med japonskim veleposlanikom Suniči Kase-jem.

Pogodbe, ki so jih sklenile Nemčija, Italija in Japonska, predstavljajo učinkujočo izgraditev pakta treh zavezniških narodov. V konsekvencnem nadaljevanju politične fundamentalne ideje treh vele-sil se na osnovi teh dveh novih pogodb utemeljilo načrtno gospodarstvo Nemčije, Japonske in Italije. Gospodarski prostori Evrope in Velike vzhodne Azije se bodo na ta način postavili totalno v službo borbe proti našim sovražnikom. Istočasno utemeljujejo te pogodbe povejno gospodarsko sodelovanje treh sil. Pogodba med Nemčijo in Japonsko se glasi tako-le:

Vlada Nemčije in cesarska japonska vlada sta sklenili, urediti njuno gospodarsko sodelovanje še tesneje, da bi se v tej vojni z vsemi gospodarskimi silami podpirali še tesneje glede obnove Evrope in Velike Vzhodne Azije. Po zmagovito končani vojni bosta, vsaka v svojem go-

spodarskem prostoru, vsestransko načrtno izvedli nov red, ki naj zajamči blagostanje in procvit vseh udeleženih narodov.

Sklenili sta sledeče:

1. Nemčija in Japonska bosta izmenjavo gospodarskih storitev med njunima gospodarskima prostoroma pospeševali in izgradili v vsakem oziru in z vsemi močmi.

Podpirali se bosta pri dobavi blaga in pri urejanju naprav medsebojno, izvajajoč ozko tehnično sodelovanje.

2. Nemčija in Japonska bosta izvedli ozko finančno sodelovanje, da bi omogočili iz izvedbe čl. 1 nastala plačevanja.

Sestanek vojnih zločincev v Afriki

Roosevelt in Churchill sta se sestala v Casablanci - Stalin ni prišel, pa tudi zastopnika ni poslal - Mnogo fraz poleg klavernega komunikeja

Iz Berlina poročajo: Kakor poroča Reuter, sta se Roosevelt in Churchill sestala te dni k večdnem posvetovanjem v Casablanci (Afrika). Pri izbiri kraja sestanka so bile merodajne bržčas težave, ki so nastale glede anglo-ameriškega

sodelovanja v Severni Afriki, prav tako pa tudi med pristaši znanega izdajalca De Gaulle-a. Dejstvo, da sta Roosevelt in Churchill pritegnila k posvetovanjem deloma tudi De Gaulle-a in Girauda, govori za to, da je bila intervencija prezidenta in premijera že zelo potrebna. Pojav ameriškega prezidenta na francoskih tleh, ki so prišli brez boja, zgolj po izdajstvu, v anglo-ameriške roke, simbolizira pač najbolje imperializem gospoda Roosevelta, ki se je predstavil kot nekak novi »gospodar«.

Po posvetovanjih so izdali uradni komunike, ki pravi, da želita Anglija in Amerika spravo med De Gaulle-om in Giraud-om. Razgovori so veljali »podpori zaveznikov« in »izpolnitvi načrtov za ofenzivne akcije v tem letu«. Roosevelt in Churchill sta se nato predstavila s kopo fraz zastopnikom tiska ter sta se smela tega sprejema udeležiti tudi De Gaulle in Giraud, pač pa nista smela podati nikakih izjav.

Vprašanje tonaže je ostalo tudi v teh razgovorih nerešeno. Dejstvo, da se s težavami oskrbovalne plovbe nista pečala, je najboljši dokaz za obseg, ki ga zavzema to pereče vprašanje. Poraz Roosevelt-ove in Churchill-ove akcije pa se najbolj očituje v dejstvu, da je Stalin odklonil udeležbo in da niti ni poslal svojega zastopnika. Tako je končal Roosevelt-ov sen o medzavezniškem vojnem svetu pod njegovim vodstvom.

UNTERSTEIRER!

Um die deutsche Sprache vollständig zu erlernen, soll dein Sprechen, Lesen und Denken deutsch sein!

SPODNJEŠTAJERC!

Da se nemščine popolnoma naučiš, govori, čitaš in misli v nemškem jeziku!

Scherl-Bilderdienst.

Vom ohnmächtigen Deutschland zum Großdeutschen Reich.

Als der Führer am 30. Januar 1933 die Macht in Deutschland übernahm, war dieses Deutschland nicht nur im Innern, sondern auch nach außen ein Spielball fremder Mächte. Die Tatkräft des Führers jedoch hat Deutschland aus seinen Fesseln befreit, die getrennten Gebiete heimgeholt und Lebensraum gegeben. — Unsere Karte veranschaulicht das entrechtete Deutschland nach dem Diktat von Versailles und die Rückgewinnung der verlorenen Gebiete unseres Vaterlandes zum Großdeutschen Reich.

PK-Kriegsbericht Wolkenstörfer (Sch)

Mit Finnenschlitten am Wolchow.

Diese kleinen flachen, von den Finnen »Akjas« genannten Ziehschlitten, haben sich auch bei unseren Grenadiern an der Ostfront schnell eingeführt. Sie eignen sich nämlich sehr gut zum Transport von Verpflegung, Munition und sonstigem Gerät. — Unser Bild zeigt Grenadiere eines Brückenkopfes am Wolchow mit dem »Akja« auf dem Weg zur Hauptkampflinie.

Flieger im Wintersturm am Don

Von Kriegsbericht Peter Bohlscheid.

Nicht nur dem Infanteristen verlangt der Kampf gegen Winter und Sowjets das Letzte ab, auch an den Flieger stellen Schnee, Kälte und Eisstürme härteste Anforderungen. Immer wieder muß er hinaus, um der schwer kämpfenden Truppe zu helfen.

PK. Über Nacht sind die Wasserlachen in den Gräben und auf den Straßen am mittleren Don zu Eis erstarrt. Sturmböen von ungewohnter Heftigkeit rasieren das Rollfeld, rennen gegen verzurrte Flugzeuge, Holzbaracken und schiffgedeckte Panzrhäuser. Geknicktes Sumpfrohr schlägt büschelweise gegen unsere Fenster, ganze Bündel werden von starken Wirbelwinden, von Stürmen, emporgeschleudert.

Auf den Liegeplätzen der Staffel plubbern anlaufende Motoren, das Bodenpersonal hat immer als Frühlingsfeier, einen »Blitzstart« vorbereitet, die Triebwerke vorgewärmt und abgebremst. Auf Befehl kann der Pulk sofort starten...

Raya, unsere Hilfe aus dem Nachbardorf des Ortes, hat sich mit einem schweren Tuch umschlungen und es unter dem Kinn verknotet; sie schüttelt sich und wirft Kohlen in die Schlünde der eisernen Öfen. »Kalt!« fragt sie, »ja, aber noch nicht ganz schlimm...« Im blendenden Karbidlicht liegen Kommandeur und Adjutant in den frühen Morgenstunden über der Lagekarte. Zwischendurch fällt ein Blick auf die im Sturm kreuz und quer schwingenden Telefonkabel, eine zerrissene Leitung wird ausgebessert. Auf der Karte sehen wir blaue und rote Kreise, deutsche und sowjetische Stützpunkte. »Hier, in jenem Tal hat der Feinddruck stark zugenommen, auf diesen beiden Strecken mit den vielen Dörfern — Major D. begrenzt die Abschnitte mit einem schwarzen Farbstift — muß Aufklärung geflogen werden. Es ist wichtig, den Truppen des

Heeres aufzuzeigen, wo der nächste Ansturm zu erwarten ist.

Start im schneidenden Sturm.

Um die Ecken des Gefechtsstandes pfeift der Wind. Er singt schneidend am mittleren Don sein frostklirrendes Winterlied. Rundruf an die Staffel: »In 30 Minuten ist Start!« Aber nur ein Teil fliegt, die anderen sollen sich ausruhen. Entschlossenheit in den Gesichtern jener, die abwägen, wie der Auftrag am besten zu lösen ist; betretenes Schweigen unter denen, die daheim bleiben müssen. Wenn sie dürften, sie würden rangehen...

Der Pulk liegt auf der Strecke. Wir erhalten die ersten Wettermeldungen, Funksprüche laufen ein, Aufklärungsergebnisse rasen durch die Drähte zu den höheren Stäben. Es kommt auf die Minute an: schnellste Auswertung, Weiterleitung an die kämpfenden Einheiten des Heeres, Umgruppierungen der Verbände, Abwehrvorbereitungen...

Leuchtpurpfäden zischen an der Kanzel vorbei.

In den Tälern, wo der Gegner sich zusammenballt, fallen Bomben, Häuser stürzen ein, Fahrzeuge brennen. Die Bordwaffen sprechen. Sowjetische Abwehr schießt mit Leuchtspur aus dem Dunst heraus, die Purpfäden zischen an Kanzel und Flächen vorbei. »Flak von rechts! Von achtern!« melden die Schützen. Der Kommandant kurvt Abwehrbewegungen. Die Kampfflugzeuge machen kurze Sprünge im bockigen Sturm; aus den Wolken droht Verlesung.

Am frühen Nachmittag fallen die ersten heimkehrenden Flugzeuge in den Platz ein. Sie haben es diesmal schwer beim Anfliegen, und doch kommt alles heil »zu Tale«, wenn auch etwa sprungweise und vom Sturm hin und hergeschoben.

Die Berge in der Ferne entschwinden unseren Blicken. Grauschwarz ist der Horizont, ein neues winterliches Inferno

braut sich zusammen. Man ließt es aus jedem Gesicht: Nur gut, daß unser Verband nicht mehr in »Wohnungsnot« geraten kann...!

Die Gefechtsmeldung enthält ein Resultat, das den Schlechtwettereinsatz voll und ganz lohnt: Störung des sowjetischen Aufmarsches, Bekämpfung von Nachschubkolonnen mit Erfolg, Vernichtung sowjetischer Unterkünfte, Erkennen der Bereitstellung von Panzeransammlungen, klar umgrenzte Angabe von Gebieten, die in wenigen Tagen als Schwerpunkte des Kampfes in Erscheinung treten werden.

Alles versinkt im Schneesturm.

Noch während die Kampfflugzeuge zu neuem Einsatz am kommenden Tage betankt und beladen werden, bricht ein Schneesturm von furchtbarer Heftigkeit über uns herein. Raya flüchtet an den Ofen und zeigt nach draußen. Die Sicht ist auf weniger als zwanzig Meter gesunken. Vor unserem Fenster pustet der Sturm ein paar Soldaten auf der verelsten Straße um; sie rollen in den zugefrorenen Gräben wie ein Fetzen Papier im Winde.

Anruf des Gefechtsstandes zu den Liegeplätzen, wo die Worte trotz Sturm und grimmiger Kälte ihre Junkers 88 startklar machen: »Sorgen Sie dafür, daß jedes Flugzeug gut verzurrt ist!«

Ich gehe mit dem Nachrichtenoffizier nach draußen. Wir legen uns mit 60 Grad gegen die Böen, die Gesichter werden blutrot. Schneeflocken peitschen die Wangen. Rechts auf der Straße, wo ein Gewirr von Drähten durcheinander gewirbelt wird, liegen einige Kabel am Boden. Sie sind gerissen. Männer mit braunen Spiegeln klettern auf die Masten. Sie fluchen, aber sie wissen auch, daß die Nachrichtenverbindungen intakt bleiben müssen. Eine Stunde später ist die Leitung wieder klar. In der Paniehütte neben uns, wärmen sich die Kletterer.

Östliche Finsternis bricht herein, am frühen Nachmittag. An den Stirnseiten unserer Baracken türmen sich die Schneewehen. Kahles Steppengras ragt aus der dünnen Schneedecke, ein gespensterhaftes Bild inmitten zerstörter Häuser. Durch die Fensterritzen bläst der Wind, droht unsere Kerzen zu löschen.

Spät am Abend geht der letzte Befehl heraus: dafür zu sorgen, daß die Startbahn frei von Schneewehen bleibt. Erst am frühen Morgen ist der nächste Start, hinüber zu den Sowjets, dort, wo der deutsche Grenadier in erbitterten Kämpfen steht.

Zmaga - ali boljševizem!

* Velika razprava proti komunistom v Budimpešti. V Budimpešti je pričela sodna razprava proti 662 komunistom. Zaenkrat se jih zagovarja 87. Vodilni obtoženci izpovedujejo, da so tik pred izbruhom vojne na vzhodu hoteli pobegniti v Moskvo. Na sovjetski meji so jih aretirali boljševiki ter spravili v Moskvo. Pozneje so jih boljševiki izročili madžarskim oblastem. Madžarski komunisti so bili nad takim postopanjem svojih rdečih »sodrugov« zelo razočarani.

* Ameriške čete so se te dni izkrcale v Kovelu, Adenu ter v indijskem pristanišču Karači.

trotz vielfacher Übermacht

Nahaufklärer im tunesischen Bergland.

Von Kriegsberichterstatter Harald Wachsmuth.

Enges Zusammenwirken zwischen Luftwaffe und Heer — das war auf allen Kriegsschauplätzen das Geheimnis des deutschen Erfolges. So, wie die Kampfverbände die rückwärtigen Verbindungen und Nachschubbasen des Gegners bekämpfen, so wie die Stukas den Panzern den Weg ebnen helfen, so liefern unsere Aufklärer in unermüdlichem Einsatz der Führung die Unterlagen für weitere Angriffspläne und Operationen.

PK. Die Nahaufklärung im tunesischen Bergland ist mit großen Schwierigkeiten verbunden und erfordert ein Höchstmaß von Konzentration, Geistesgegenwart und Einsatzbereitschaft unserer Jagdabwehr, denn einmal versuchen die gegnerischen Jäger mit starken Kräften die Aufklärungsarbeit zu unterbinden, zum andern macht das Gelände ein »Anpirschen« der Aufklärungsflugzeuge im Tiefflug schwierig. Doch trotz dieser Widerstände erfüllen unsere Nahaufklärer ihre verantwortungsvollen Aufgaben und lassen sich weder durch Witterungsschwierigkeiten noch durch Jagdabwehr von ihren Einsätzen abhalten.

Ein Beispiel einer solchen Aufklärung, die mit größten Schwierigkeiten verbunden war und trotzdem durchgeführt wurde, bildet das Erlebnis eines Feldwebels, der durch Bild- und Augenaufklärung festzustellen hatte, wo der Schwerpunkt der feindlichen Truppenmassierung liegt, in welcher Stärke sich der Gegner gesammelt hat und welche Höhen feindfrei sind.

Durch Täler und Schneisen fegt der Aufklärer feindwärts.

Im Tiefflug pirschte er sich über die feindlichen Linien, ein Rottenkamerad und zwei Jäger gaben ihm das Geleit. Durch Täler und Schneisen, knapp über Häuser und Baumgipfel hinweg, fegte der Aufklärer feindwärts. Streifen um Streifen suchte er das Gelände ab, zog bald höher, um seine Bildaufnahmen machen zu können, ging bald wieder tiefer, bis ihm plötzlich sein Rottenkamerad durchgab: »Achtung, Jäger!« Ein Blick nach hinten seitwärts — neun amerikanische Jäger vom Muster Lightnings stürzten sich auf den Rottenkamerad. Der Feldwebel zieht eine scharfe Kurve — sein Kamerad gewinnt an Höhe — er selbst greift in den Kampf ein! Schon hat sich der Kamerad mit den eigenen beiden Jägern vereinigt, die Absicht, ihn einzuschließen und abzudrängen, war den Lightnings nicht gelungen.

Es sind alte erfahrene Hasen.

Ein erbitterter Luftkampf beginnt. Der Feldwebel zieht nach und nach ebenfalls höher, da stürzten sich weitere neun amerikanische Jäger auf ihn. Eine beachtliche Übermacht, aber die Me 109 liegen in guter Schußposition. — Es sind alte, erfahrene Hasen. Achtzehn feindliche Jäger — vier eigene Flugzeuge nur. Und es gelingt diesen Vieren, den Feindverband zu zersprengen. Der Aufklärer mit seinem wertvollen Bildmaterial muß unter allen Umständen auf dem schnellsten

PK-Aufn.: Kriegsber. Reinhardt (Wb.).
Ein von den Amerikanern und Engländern zerstörter Ort in Tunesien.

Wege zurück — er drückt — stößt nach unten — seine Kameraden halten die gegnerische Übermacht von der Verfolgung ab — es gelingt den Lightnings nicht, dem Sturzflug des Aufklärers zu folgen. Mehr und mehr werden sie abgedrängt, bis der Feldwebel aus der Gefahrenzone heraus ist. Ohne einen Verlust kehren die vier deutschen Flugzeuge zu-

rück, und schon kurze Zeit später liegen der Führung außerordentlich wertvolle Bildunterlagen vor, und sie konnte sofort Gegenmaßnahmen ergreifen.

Dieses Beispiel ist nicht einzig. Es wiederholt sich täglich, es wiederholt sich auf allen Kriegsschauplätzen, es wiederholt sich überall, wo unsere Aufklärer in stiller Arbeit ihre Pflicht erfüllen.

POLITISCHE BELEZKE

■ Fantazije odžaganih in izgnanih političnih veličin. Casopisje posnema iz nevtralnih virov marsikaj o delovanju pri Angležih in Amerikancih živečih političnih emigrantov. Tako poročajo, da živi gospod Otto Habsburški v Ameriki, kjer se s svojo častihlepno materjo poteguje za neko kraljevino v srcu Evrope, ki mu jo naj dajo Amerikanci in Angleži po dobojevanji zmagi. Svoje zahteve opira na dejstvo, da je sin kronane glave. V Londonu in deloma tudi v Washingtonu živi Peter Karadžordžević in grški ekskralj Jurij. Oba želita od svojih pokroviteljev po uspešno končani vojni svoj kraljestvi. Znani emigrant Beneš pa prebija svoj čas z risanjem zemljevidov države Češkoslovaške, kakor si jo želi, kadar bodo zmagali njegovi zaščitniki. Njegov apetit ni skromen. Zemljevid, ki si ga je zamislil, bi naj pod njegovo novo Čehoslovaško zajel kar polovico nekdanje Poljske. Beži-maršal Sikorski ima pa največ skrbi, kako bi svojega bivšega sovražnika in sedanjega zaveznika Stalina očiganih po vojni za pokrajine, ki jih Sovjeti smatrajo za svoje. Bivša nizozemska kraljica Wilhelmina ter pobežli norveški kralj Haakon se pa vrtita okrog angleškega kraljevega dvora, ker upata, v svojem poklicnem kolegu, angleškem kralju Juriju, najti največ razumevanja in pomoči za zopetni povratek na svoje nekdanje lepe in dobre službe. Vse te kalkulacije pa predstavljajo račune brez krčmarja.

■ Amerika hrepeni po svetovni nadoblasti. V Ameriki izhajajoči merodajni list »Amerikan Century«, je izpod peresa Henry Luce-ja objavil sledeče: »Leta 1919, smo imeli Amerikanci zlato prilobnost, da bi bili prevzeli vodstvo sveta. Ker te prilobnosti nismo razumeli, smo jo odklonili. Roosevelt mora imeti uspehe tam, kjer se je nekoč Wilson umak-

nil. Naš planet z dvema milijardama prebivalcev, tvori prvič v zgodovini nedeljivo celoto. Svet 20. stoletja, se mora, če hoče zdravo in krepko živeti, v največji meri spremeniti v ameriško stoletje. Ko bomo mrtve argumente izolacije pustili za nami, bomo videli, da eksistira že močan ameriški internacionalizem. Ameriški Jazz, filmi iz Hollywooda, ameriški tehniški izrazi, ameriški stroji in ameriške konzerve, so stvarno edino, kar vse človeške skupnosti na svetu od Sansibarja do Hamburg-a soglasno priznavajo. Ne da bi nameravali, smo že svetovna sila v vseh trivijalnih zadevah. Amerika je pa hkrati znanstvena in umetniška osrednja točka sveta. V ostalem so Amerikanci v zadnjih desetletjih mnogo prepotovali in poznajo svet bolj kakor drugi narodi. Tudi na svetovno prostrano ameriško trgovino se ne sme pozabiti. Amerika mora v bodoče svoje ideale izžarevati v širni svet, kar bo življenjsko višino človeštva dvignilo.« — To neumnost je zapisal in ostal je živ.

■ Churchillov sestanek z Rooseveltom. Iz Lizbone poročajo: Po zanesljivih poročilih je odpotoval Churchill pred par dnevi iz Londona, da bi se sestal z Rooseveltom. Gre baje za razgovore o skupnem vojskovanju ter za ureditev nekaterih poveljnih problemov. Prva točka dnevnega reda je, pojasnitev sedanjega in poznejšega anglo-ameriškega razmerja v Severni Afriki in v Sredozemskem morju. Angleški tisk je v zadnjem času posvetil temu vprašanju toliko prostora, da je očitna angleška tendenca, najti v tem vprašanju sporazum z Amerikanci. Druga točka je razmerje Anglije in Amerike do Sovjetije. Churchill bi rad izkoristil veliko temo, da bi nekaj več izvedel glede držanja Zedinjenih držav napram možnim aspiracijam Sovjetske Unije v Evropi. Na vsak način bi hotel uveljaviti angleški vpliv. Neposrednim potrebam vojskovanja pa služi sestanek

med Churchillom in Rooseveltom radi tega, ker odpira možnost razgovora o starem projektu ustanovitve sveta štirih, ki ga doslej niso mogli uresničiti. Ta svet štirih naj bi tvorili Roosevelt, Churchill, Stalin in Čangkajšek. Stalin in Čangkajšek bi seveda pošiljala k sebi samo svoje zastopnike, ker ne moreta iz svojih dežel. Ako pride do ustanovitve tega sveta štirih, kar je verjetno, bi moral Churchill še bolj kot doslej potovati med Londonom, Washingtonom in Moskvo.

■ **Rusija je sovražnik.** Tako piše v svojem uvodniku španski list »Arriba« med drugim sledeče: Dnevni vojni dogodki in oblike vojskovanja nam ne smejo vrniti pozabljenja glede dejstva, da je Rusija sovražnik, obenem pa tudi ključ do rešitve konflikta. Boljševizem kot trajno nevarnost za univerzalno kulturo in red je treba uničiti. Evropa, ki je najbolj prizadeta, želi nujno uničenje Rusije, ki predstavlja sedež anarhije. Rusija je agent in motor na prestol postavljenega soženjstva in zločina. Nikogar ne sme biti, ki bi ravnodušno skomigal z rameni. Ruski plaz, ki visi nad človeštvom, je treba izločiti. Zmaga nad boljševizmom mora biti pravo zavojevalno dejanje naše dobe. Tu je treba največje napetosti voje in orožja. Dvajset krščanskih stoletij zahteva poraz Rusije.

■ **Tudi »Times« zahteva vse za — žide.** V londonskem listu »Times« je objavil poslanec Sir John Wardlaw-Milne neko pismo. Uredništvo se strinja s piscem, ki predlaga, da naj bi Cirenajka, Libija in Tripolitanijska prišla čimprej pod kontrolo Anglije in Zedinjenih držav, da bi iz Evrope izgnani in zasledovani židje našli v teh krajih novo domovino. »Pustite jim« — tako piše omenjeni poslanec —, da si bodo zgradili novo civilizacijo in blagostanje, ki bo vredno zgodovinske preteklosti. — »Times« je zares nesramna, ko zahteva za židovske emigrante možnost naselitve v Severni Afriki. Saj je znano, da odklanjajo žide zlasti Arabci, ki so se tudi v Palestini na lastni koži prepričali, kako umejo židje razširjati »civilizacijo in blagostanje«. Kjer se pojavijo žid, mu sledi za petami izžemanje njegove okolice.

■ **Beneš in tajni državni fond.** »Tagesspost« objavlja sledeče: »Ravnokar izdana knjiga dr. Urban-a o uporabljanju podkupinskih vsot iz tajnega fonda čehoslovaškega zunanjega ministrstva v času, ko ga je vodil dr. Beneš, prinaša dodatna podrobna odkritja. Knjiga je spisana na podlagi tajnih aktov, ki so jih našle nemške čete ob zasedbi Prage. Takratni zunanji minister in poznejši predsednik republike, Beneš, je neomejeno razpolagal s sredstvi tega fonda za podkupovanje, od katerega je bogato plačeval v Pariz, London, Genova, Belgrad in Wien. Posebno v Wien-u so izdatki za židovske novinarje bili zelo visoki, ker je Beneš s primerno agitacijo ravno iz Wien-a hotel preprečiti nevarnost in pritisk, ki ga je videl v morebitnem priključenju Avstrije k Nemčiji. Za te časnike je se zato izdalo kakih 40 milijonov čehoslovaških kron. Čehoslovaška poslanstva v Wienu-u, Parizu in Londonu so si stavila nalogo, uplivati na javno mnenje. Novinarji, kot Wickham Steed, Jules Sauerwein, Pierre Bernus in de Juvenal so bili stalni sprejemniki denarja iz tajnega fonda. Zadostovalo je »Princa Libanonskega«, takšno ime je nosil Beneš med prostozidarji, postaviti v ugodno svetlo, in že je takšen časnikiar lahko imel za

stalno osiguran dohodek iz tajnega fonda. Češki poslanik v Parizu, Osusky, in Jan Masaryk v Londonu, sta razpolagala letno z dvema milijonoma kron, s katerima si je čehoslovaška vlada kupovala naklonjenost novinarjev in njihovih listov. Pariški »Tempo« je dobival letno 160.000 frankov, pozneje celo 200.000; »Petit Paris« 50.000 do 75.000 frankov; »Journal des Débats« 50.000 do 100.000 in »Agence Radio« 300.000 frankov. Najbolj karakteristično za Beneša je pa, da se je tudi sam okoriščal iz tega tajnega fonda. Iz potrdil je razvidno, da je med 9. januarjem 1934 in 16. novembrom 1935 sprejel 9 milijonov kron. Uporabo tega denarja z razliko ostalih izdatkov sploh ni ute-

PK.-Aufnahme: Kriegsber. Paul (Wb.).

Pioniere nach vorn!

Die Lagepläne der eigenen Minenfelder unter dem Arm, steigt der Suchtruppführer als erster über den Stacheldraht ins Vorfeld, das an dieser Stelle dank einer Bodenvertiefung nicht vom Feinde eingesehen werden kann.

meljil. Pisec knjige k vsemu temu dodaje: Vsi skupaj so bili največji izkoriščevalci demokratije, ki so iz umetno podplihanega konflikta med Nemčijo in Čehoslovaško kovali svoje kapitale.

■ **»Skoro odločilni činitelj.«** Bivši ameriški prezident Herbert Hoover je napisal v argentinskem dnevniku »Prensa« članek, ki opozarja na izredni pomen takozvane notranje fronte. Ta notranja fronta je po Hooverjevem mnenju skoro odločilna za izid vojne. Njena slabost lahko dovede tudi do razkroja vojaške udarnosti. Najboljši primer za to trditve je po Hooverju Nemčija iz leta 1918. Totalna vojna pomeni vprego civilnega prebivalstva do zadnjega. Vojna se ne odigrava samo med armadami, temveč tudi med civilnim prebivalstvom vojskujočih se sil. Bolj kot kdaj sta potrebna volja in odpornost. Hooverjeva spoznanja nam niso nova. Hoover naj samo vé, da se v Nemčiji primer leta 1918. ne bo ponovil. Nemški narod — izkoriščajoč spoznanja in izkušnje prve svetovne vojne — vé prav dobro, za kaj gre in kaj mu je stori.

■ **»Times« o položaju v Južni Afriki.** Londonska »Times« se bavi v nekem član-

ku z Južno Afriko ter ugotavlja, da v južnoafriški Uniji spričo slabotne večine, s katero razpolaga Smutsova vlada, ni misliti na uvedbo splošne vojaške obveznosti. Južni Afriki se po mnenju lista ne more naložiti aličnih bremen, kot jih nosi prebivalstvo drugih angleških dominijonov, ker se južnoafriška opozicija preveč brani takih žrtev. Južni Afrikanci nič ne marajo za to vojno, ker vidijo v angleško-boljševiški zvezi znamenje za veličino boljševiške nevarnosti.

■ **Angleško razočaranje v Ankari.** Angleški krogi v Ankari, glavnem mestu Turčije, izjavljajo, da so iznenadeni nad dejstvom, da vojna napoved Iraka silam Trojnega pakta v Turčiji ni izzvala odmeva, kakor so ga pričakovali. Turška javnost je namreč to vojno napoved najostreje kritikovala.

■ **Anglija berači denar pri svojih dominijonih.** Kanada je februarja 1942 na zahtevo Londona stavila angleški vladi na razpolago eno milijardo dolarjev kot darilo za vojne svrhe. Koncem lanskega leta so Angleži Kanadi prigovarjali, da bi jim zopet darovala eno milijardo. Kakor se čuje iz Kanade, pa sedaj tam nimajo volje, ugoditi tej želji, ker tudi kanadske finančne zadeve niso najbolj rožnate. Sedaj se pa čuje, da je London za slična darila zaprosil tudi pri avstralski in južnoafriški vladi.

■ **Siva knjiga o vojni z banditi.** V Zagrebu so ob navzočnosti hrvatskega zunanjega ministra izročili zastopniki poročevalnice Deutsches Nachrichtenbüro takozvano sivo knjigo; ki je sestavljena na podlagi dokumentov o banditih na ozemlju Hrvatske. Zunanji minister je ob tej priliki obrazložil ta dokument, ki se opira v glavnem na uradne vire. Definiral je gibanja banditov, ki se v glavnem delijo v dve vrsti: eno vodi bivši jugoslovanski polkovnik Mihačević; vzpodbuja jo takozvana jugoslovanska emigrantska vlada v Londonu. Druga je pa takozvano partizansko gibanje komunistične smeri, ki stoji pod poveljstvom komunistične internacionale. Ti dve skupini banditov sta naprej skupno nastopali, pozneje sta se na ločili. Nesloga med Londonom in Moskvo o jugovzhodnem problemu Evrope se je izražala med obema skupinama banditov.

RAZNE VESTI

* **V Turčiji so uvedli prisilno delo za zamudne davkoplačevalce.** Protesti turških davkoplačevalcev se večajo in množijo. Nad 4000 se jih je že vpisalo v neko listo ter jo predložilo parlamentu, rekoč, da je davek, oziroma oddaja premoženja, za katero v pravem gre, neizvedljiva in jih sili, ustaviti vsako udeleževanje. Vlada pa stoji še naprej na stališču, da je premoženjska oddaja v obliki predpisane davka potrebna. Zamudnikom grozi s prisilnim delom, za katero bodo plačali hrano od 12 in pol funtov dnevno, prebitek pa uporabili za davek.

* **Reorganizacija kitajske narodne vojske.** Da bi zadostila potrebam vojnega časa, namerava kitajska narodna vlada v Nankingu izvesti temeljito reorganizacijo svoje vojske ter obenem zvišati njeno udarnost. V kratkem se bo vršila v Nankingu konferenca vseh vojaških voditeljev. Pri tej priliki bo prezident Vang-čingvaj obrazložil smisel kitajske politike in pristopa Kitajske v skupno fronto sil Trojnega pakta.

GOSPODARSTVO

Kmeti,stvo Velike Nemčije

Pred desetimi leti, ko v Nemčiji se ni bilo nacionalsocializma na oblasti, je s celotnim nemškim gospodarstvom bilo tudi kmetijstvo v krizi. Kakor pri nas, tako je tudi v takratnem Reich-u kmet bil tisti, ki je zapuščal in zanemarjal kmetijstvo ter šli v industrijsko delo in v mesta, ker ga kmetije niso več zadovoljevale. Brezposelnost, ki je vladala širrom države, je namreč tako oslabilo kupno moč potrošnikov, da kmet svojih izdelkov sploh ni mogel več vnovčiti, ali jih je pa moral prodajati daleč izpod lastne pridelovalne cene. Saj vemo, da so male kmetije, ki so v normalnih časih še nekako izhajale in se preživljale, v času brezposelnosti in splošne gospodarske krize marsikje le težko spravile toliko denarja skupaj, da so si kupovale sol za kuhanje krompirja. Kljub temu so kmetje morali plačevati davke ter državi oddajati to, kar ji je pripadalo. Vse to je imelo za posledico, da so kmetje bolj zaničerno obdelovali zemljo ter pridelovali količinsko in kakovostno manj kakor sicer.

Prevzem oblasti po nacionalsocializmu je najprej rešil brezposelnost ter s tem pognal celokupno gospodarstvo v tok. Tudi, če bi se na področju kmetijstva v tem pogledu ne bilo ničesar podvzelo, bi razvoj in pogon gospodarstva bila nehoti potegnili tudi kmetijstvo v razmah. Ker je pa novi red Nemčije imel tudi za kmetijstvo izdelane in pripravljene načrte, ki so se brez vseh debat takoj začeli izvrševati, je za nemškega kmeta takrat nastopil nekakšen preporod, ki je pomladil, osvežil in obnovil, predvsem pa moderniziral vse, kar je služilo izboljšanju in povečanju zemeljskih pridelkov. Uspeh ni izostal. Kakor so se v vseh drugih panogah nemškega gospodarstva pokazali rezultati, ki se jim je divil ves svet, tako je tudi nemško kmetijstvo v par letih predstavljalo pravi čudež s svojimi storitvami. Prvovrstni kmetijski strokovnjaki, ki so pred nastopom oblasti v stranki izdelovali in pripravljali načrte za rešitev kmetijstva v smislu nacionalsocialističnega reda, so svoje zamisli s pomočjo pridnih delovnih rok nemškega kmetijskega prebivalstva potem tudi

praktično izvedli. Pridobivanje nove rone zemlje ter vsakoletni porast produkcije je nemško kmetijstvo usposobilo, da je od leta do leta bila bolj samostojna in zmožna zalagati potrebe domačega prebivalstva.

Izbrun sedanje vojne je vse te storitve nemške agrarne politike imenitno izkoristil. S takozvano vojno pridelovalno bitko, se je iz zemlje, ki s svojimi prietki nekod zdaleka ni mogla preskrbovati potrebe lastne države, doseglo uspehe, ki jih nikoli ni pričakoval. Takozvani Reichsnährstand s svojimi elastičnimi uradi, ki jih vodijo najboljši kmetijski strokovnjaki ter poznavalci nacionalsocializma, so napeli vse sile ter podvzeli vse možnosti, da so iz zemlje, ki je nekoč le delno prehranjevala nemško ljudstvo, izvlekli neverjetno mnogo, kar je skoraj na celi črti krilo vse domače potrebe, za armado po bojščih in za civilno prebivalstvo. Ni je bilo naloge, ki se je žilavo kmetijstvo ne bi bilo lotilo in tudi, če je bila naloga bolj malo obetajoča, se je koncem konca pokazalo, da se je izvršitev iste izplačala.

Da so se največji upi današnjih sovražnikov Nemčije, ki so jih stavljali v pomanjkanje živil in temu sledeče sestradanje, izjalovili, gre ogromna zasluga naši agrarni politiki. Kljub pomanjkanju moških delovnih sil, ki so v vojaški službi, se je našlo pota, ki so doslej v vsakem vojnem letu kmetijske pridelke dvignili. Lahko se reče, da so naše žene in otroci ter starčki in ostali, za vojno službo nesposobni Nemci, hrabri vojaki zaledja, ki z motiko, lopato, koso in kmetijskim strojem pomagajo voditi boj napram našim zunanjim nasprotnikom.

Storitve našega kmetijstva so, kakor uspehi v vseh drugih panogah nacionalsocialističnega gospodarstva, viden dokaz, da je nemško ljudstvo v svoji nemurni delavnosti in žilavosti, ki ne klopi niti pred najtežjimi problemi, zmožno tudi iz malega ustvariti nekaj velikega. Kmetijstvo sveta zavidično gleda na uspehe nemških kmetov, ki bodo v zaledju pomagali Nemčiji dobojevati končno zmago v tej vojni.

samo tovarni, ki si je to novost pridobila, temveč vsem podjetjem, ki se lahko izuma okoristijo. Namen je, oboroževalno industrijo vedno bolj dvigniti in jo izpopolniti.

× Mlečni izdelki Bolgarije. V bolgarskih mlekarnah predelajo letno 72 milijonov litrov ovčjega mleka. To da približno 12 milijonov kg belega sira ter tri in pol milijone posebnega sira, ki mu pravijo kaškavalj in končno še 600.000 kg masla. Bolgari namreč velik del svojega pridelka na mleku predelajo v sir in računajo, da znaša izdelek sira 38 milijonov kilogramov letno. Po statističnih podatkih potrošijo doma po 9,09 kg sira, 103 kg masla, medtem, ko znaša domač konzum svežega in kislega mleka na osebo več kakor kjerkoli v Evropi. Bolgari so znani izdelovalci kislega mleka in joghurta ter pravijo, da imajo baš radi tega največ stoletnikov, ker njihov narod uživa mnogo kislega mleka in joghurta, kar je za prebavila najbolj zdravo.

× Težka industrija na otoku Borneo. Preiskave, ki so jih Japonci izvršili na

otoku Borneo, so dokazale, da je na tem otoku podana vsa podlaga za ustanovitev težke kovinske industrije. Ugotovilo se je, da je tam nahajališče petroleja, zlata, platina, železa in bakra. Japonski gospodarski krogi imajo torej namen, ustanoviti tamkaj težko industrijo.

× Turški tobak in krom za žito iz Meksike. Iz luke Istanbul je odplula tovarna ladja s kromom proti Izmirju, kjer je natočila še tobak, nakar odpluje Meksiko, kjer bo to blago zamenjala a 5 tisoč ton žita.

× Amerikanci imajo težave radi pomanjkanja gumij. »Sem optimist, ampak kljub temu ne verjamem, da se bo stanje kavčuka leta 1943, izboljšalo.« Tako je izjavil vodja gospodarstva s kavčukom v Zedinjenih državah Severne Amerike, kjer ga potrebujejo v tekočem letu 600.000 ton.

× Moko bodo konzervirali. Neki madžarski inženjer je izumil postopek, ki omogoča konzerviranje produktov iz moke. S tem bo omogočeno izdelovati konzerve moke, ki bodo imele neomejeno trpežnost. Pri konzerviranju se bo količina moke skrčila za 25 do 35 odstotkov, kar bo ugodno tudi za vskladiščenje in Transporte.

× Bolgarija kultivira neplodno zemljo. Ministrstvo za kmetijstvo je ugotovilo, da ima Bolgarija 200.000 hektarjev neplodne zemlje, ki je zmožna za kultiviranje. S tozadavnimi načrti se bavi v ministrstvu za kmetijstvo ter upajo na ta način, na doslej neplodnem področju naseliti 30 tisoč kmetičkih družin.

× Elektrifikacija italijanskih železnic. Italijanska uprava državnih železnic je sklenila gotove proge opremiti z novo vrsto električnega voda, ki pride precej ceneje. Gre za vod, ki ima samo spenke žice iz bakra, medtem, ko je vod sam iz jeklene aluminija ali pa iz neke spojite aluminija.

× Nova nahajališča črnega premoga v Argentini. V argentinski provinci Santiago del Estero, so rudosledci odkrili nahajališča črnega premoga. Strokovnjaki sodijo, da se bo Argentinija z eksploatacijo teh nahajališč lahko osamosvojila v preskrbi črnega premoga, ki ga je doslej uvažala iz Anglije in Severne Amerike.

Pozor!

* Nove kmetijske poklicne šole na Spodnjem štajerskem. Na posestvu »Luisenhof« pri Rohitsch-Sauerbrunn-u so te dni otvorili prvo kmetijsko poklicno šolo Kreis-a Cilli. Tudi v gradu Gutenegg, pri kopališču Bad Neuhaus je izročena slična kmetijska poklicna šola za dekleta svojemu namenu. V Jahringhof-u, ki je nekakšno vzorno kmetijsko gospodarstvo ter v Studenitz-u, so otvorili kmetijske glavne poklicne šole.

* Še nekaj o nakupovanju na punkte ali točke. Po nekaterih trgovinah na drobno se pritožujejo stranke, da se jim je neopravičeno že pred 1. januarjem 1943 jemalo točke ali punkte za delnike, naravnice, držalke nogavic itd. Mnenje nakupovalcev, da so novi predpisi za oddajo točk stopili šele 1. januarja 1943 v veljavo, ne drži. Urad za oblačila je s svojim razglasom z dne 21. novembra 1942, iste predmete že podrgel obveznosti oddajanju točk in je zahtevanje istih pri nakupu bilo po tem času umestno.

GOSPODARSKE VESTI

× Nemška umetna gnojila za Bolgarijo. Bolgarska kmetijska in zadružna banka je sklenila naročiti še nadaljnje tri milijone kilogramov umetnih gnojil v Nemčiji, tako, da je Bolgarija naročila skupno 15 milijonov kilogramov gnojil iz Nemčije.

× Nemška industrija in njene možnosti. V svrhu uvedbe najnovejših in najbolj racionalnih izdelovalnih metod, je Reichswirtschaftsminister izdal odlok, ki določa, da se najnovejše fabrikacijske metode (tudi tajnosti), ki so nekoč uživale zaščito, naznanijo in odstopijo vsem tovarnam, ki bi se istih v interesu skupnosti in oboroževalne industrije lahko poslužile. Slično odredbo je izdal tudi že Reichsmarschall glede zamenjave izkušnj in novosti v ožji vojni industriji. Na ta način tehniški in kemični izumi, ki se jih največ porabi v glavah po tovarnah in laboratorijih delujočih duševnih in ročnih delavcev, ne bodo koristili

UMNI KMETOVALEC

Na kaj se moramo ozirati pri gradnji gnojišč?

Morda se ni pri pospeševanju kmetijskega napredka na Spodnjem Stajerskem v nobeni drugi stvari toliko pogrešilo, kot vprav pri pospeševanju gradnje »umetnih gnojišč«, »vzornih gnojišč«, »modernih gnojišč« — ali kakor že so ta — v skoraj vseh primerih z javno pomočjo zidana — gnojišča oslavljal.

Temeljna in glavna napaka tozadavnega pospeševanja je bila pač v tem, da »pospeševalci« niso kmečkim gospodarjem najprej z dovoljnim poudarkom obrazložili (in se morda nekateri niso niti sami jasno zavedali), v čem je edini smisel gradnje novih gnojišč: Nova gnojišča zidamo samo zato, da kmetovalcem omogočimo in po možnosti olajšamo pridobivanje gnoja v boljši kakovosti in če mogoče, tudi v večji množini kot doslej, obenem pa po možnosti olajšamo delo pri zbiranju, oskrbovanju in odvozu gnoja; istočasno ugodimo s pravilno zgrajenim gnojiščem tudi že vsem zdravstvenim zahtevam, kakor tudi čutu za snago in red.

Vsako novo gnojišče je treba torej graditi s tem ciljem pred očmi, in tako, da je z novim gnojiščem ta cilj dejansko uresničen.

Povdarjamo pa ponovno: pravilno zgrajeno gnojišče mora kmetovalcu omogočati in olajšati pridobivanje gnoja v boljši kakovosti kot doslej — a nobeno, še tako »moderno« gnojišče ne more samo od sebe proizvajati kmetu dobrega gnoja, ako gospodar sam ne ve, kako je treba gnoj na gnojišču pravilno oskrbovati, ali če ne skrbi, da se z gnojem na gnojišču dejansko vedno pravilno ravna!

V zadnjem razgovoru smo obrazložili najvažnejše glede pravilnega ravnanja z gnojem na gnojišču. Kdor izmed kmečkih gospodarjev je naš zadnji razgovor s premislekom prebral in prišel do prepričanja, da je na njegovem sedanjem gnojišču pravilno oskrbovanje gnoja nemogoče, a ima željo in trdno voljo, svoje gospodarstvo z gnojem izboljšati — samo tak kmečki gospodar naj se loti zidanja novega gnojišča! Ako pa gospodar sam nima bodisi podlage, bodisi volje do izboljšanja dosedanjega načina gospodarstva z gnojem, ni od najboljšega novega gnojišča nobene koristi: nepravilno oskrbovan hlevski gnoj je na »modernem« gnojišču še slabše kakovosti kot prej! Niso zato redki primeri, da vozijo kmetje gnoj iz hleva — v staro lužo poleg betonskega »vzornega« gnojišča, z izgovorom: Saj sem poskusil, toda na betonu postane gnoj čisto suh in lahek, da se ga sploh ne splača na njivo voziti...

In še druga resnica je: Če gospodar sam ne pozna osnovnih zahtev, ki jim mora ustrezati sodobno gnojišče, bo drugim, ki njegovih posebnih domačih okoliščin ne poznajo, težko zasnovati za njega in za dane okoliščine zares ustrezno gnojišče.

Vedeti moramo namreč: Gnojišče (kot vsaka druga zgradba) mora ustrezati po eni strani gotovim, točno določenim splošnim zahtevam in pogojem, po drugi strani pa se je treba ozirati na posebne okoliščine, ki so na slednji kmetiji drugačne!

»Vzornih načrtov« za gnojišča (pa tudi za druge gospodarske zgradbe), ki bi bili

primerni in uporabni na splošno, ni in jih ne more biti, temveč je treba izbrati v vsakem primeru ono obliko, ki najbolje ustreza tako splošnim pogojem, kot krajevno danim okoliščinam.

V naslednjih odstavkih bomo našli temeljne in splošno veljavne zahteve, katerim mora pravilno zgrajeno gnojišče ustrezati, obenem pa bomo sproti opozarjali na možnosti, kako se je pri gradnji gnojišč danim okoliščinam prilagoditi in kako se je mogoče z njimi v enem ali drugem primeru okoristiti.

1. Pred pričetkom gradnje temeljito razmisli!

Kmečki gospodar, ki namerava graditi novo gnojišče, naj se zaveda, da je gnojišče trajna zgradba, ki bo služila večim rodovom; zato je pač vsak gospodar dolžan, zgraditi gnojišče tako, da bo sin in vnuk hvallili njegovo previdnost in sposobnost, ne pa klel njegove nevednosti in nesposobnosti!

A že iz dejstva, da je gnojišče trajna zgradba, izvira za kmetovalca tudi že prva splošna zahteva: Za gradnjo gnojišča je treba pripraviti dovolj prvovrstnega gradbenega materiala, katerega je treba strokovno pravilno pripraviti in uporabiti; enako je treba pravilno in skrbno pripraviti za gradnjo zemljišče ali »terena«, kjer bo gnojišče stalo. Z dobrim materialom, na dobro pripravljenem zemljišču pravilno zgrajeno gnojišče povzroči gospodarju pri gradnji sicer nekaj več izdatkov — toda to samo enkrat, a služi svojemu namenu desetletja; narobe pa je treba gnojišče, kjer je bil gospodar površen in skop, bodisi glede materiala, bodisi glede priprave zemljišča, bodisi glede najetja prvovrstnih delavcev, leto za letom popravljati, in to veste: popravilne je zapravilanje!

Razen o tem, kje in kako bo preskrbel za gradnjo gnojišča potrebno množino materiala v prvovrstni kakovosti, in kje bo našel izvežbanega zidarja, mora kmečki gospodar razmisliti še mnogo drugih stvari; predvsem

2. Kje naj zgradimo gnojišče?

To bo vsak bister kmečki gospodar sam vedel: Čim bližje hleva seveda! In sicer čim bližje onih hlevskih vrat, skozi katera odvažamo iz hleva gnoj. Toda tako enostavno to vprašanje le ni! Morda ima gospodar že sam v načrtu, — ali pa morda dozdaj sam še ni prišel na to, pa bi bilo vendar umestno, — hleve preurediti in predelati, ali pa morda celo preurediti in prestaviti, oziroma na novo in drugače zgraditi sploh vsa gospodarska poslopja. V takem primeru je gospodar seveda v škripcih: ali naj zgradi gnojišče tako, da bo priročno sedanjim urediti, ali naj vozi gnoj na oddaljeno gnojišče dotlej, da bo svoje prezidave lahko uresničil? Svetujemo: kdor ima sredstva in upanje, da bo lahko prezidal in preuredil svoje hleve v par letih, naj gnojišče gradi primerno bodočemu položaju, vsi drugi pa naj poskusijo najti tako rešitev, da novo gnojišče bodočih prezidav in preuredb vsaj onemogočalo ne bo! (To je, naj ne postavljajo gnojišča tako, da bi ga bila treba podreti, ako bi hoteli hleve pre-

delavati, ali da bi bilo po izvršeni predelavi preodročeno).

Na splošno pa velja v tem pogledu pravilo, da je treba hleve urediti najprej in šele nato gnojišče!

Po možnosti je zgraditi gnojišče na severni, senčni strani hlevov in na takeh krajih, kamor je dovoz gnoja iz hleva najbolj priročen. A ne samo na pripravnost gnojišča glede na dovoz, tudi na pripravnost glede na odvoz gnoja je polagati pažnjo!

Najpripravnejše je, če je gnojišče zgrajeno povprek k onim hlevskim vratom, skozi katera izvažamo gnoj, tako, da se vrata krijejo s sredino daljše strani gnojišča. Če so ta vrata obenem tudi izhodna vrata za živino, mora biti gnojišče seveda najmanj tri metre od hleva oddaknjeno, da je mogoče izvoditi iz hleva par živali vstric. Sicer pa je lahko gnojišče prav do vrat hleva, le treba je v tem primeru hlevski zid zavarovati pred vlago, ki iz gnoja pronica, s primernim premazom, kakor tudi odpeljati kapnico.

Mnogokrat pa so kmečka dvorišča, poseben v sklenjenih vaseh, tako majhna, da prostora za gnojišče ni mogoče poljubno izbirati in ga moramo zgraditi na tistem, kjer je edino mogoče.

3. Velikost gnojišča.

Gnojišča moramo zgraditi zadosti veliko. Da bi bilo preveliko, se ni bati, pač pa je gnojišče tem dražje, čim večje je. Vendar je ugotovljena za gnojišče najmanjša izmera, ki se sicer kolikortoliko spreminja, z ozirom na način gospodarstva z gnojem, na količino in vrsto razpoložljivega nastila, na velikost živali in glede na način gnojenja s hlevskim gnojem. V naših gospodarskih razmerah, kjer izvažamo gnoj dvakrat letno z gnojišča in kjer porabljamo precejšnje količine stelje moramo računati na vsako glavo (ali na vsaki 2 glavi mlade živine, ali na vsaki 5 svinj, oziroma 10 ovac) po 3—4 m² površine gnojišča. V krajih, kjer se živina poleti nase, lahko nekaj manj.

4. V kaki višini zgradimo gnojišče?

Gnojišče sestoji pravzaprav iz dveh delov: iz ploščadi in iz okvira. Ker pa okvir lahko v večini primerov brez škode odpade, je pravo gnojišče pravzaprav le ploščad, kamor navažamo gnoj iz hleva. Važno vprašanje je, v kako višino naj bi prišla ploščad gnojišča (Die Dungplatte), da bi bil tako navoz, kakor tudi odvoz gnoja iz gnojišča najugodnejši.

V bregovitih legah je mogoča rešitev, ki ustreza na obe strani: Ploščad gnojišča naj bo po možnosti za 1—2 metra nižja kot hlevski tlak, tako, da nam gnoja ne treba voziti navkreber na gnojen kup, le je posebno težko, kadar doseže ploščad gnoja že n. pr. 2 m višine.

Na ravnem svetu so si nekateri skušali pomagati tako, da so poglobili ploščad gnojišča izpod okoliških tal. Sicer res v tem primeru ni treba gnoja voziti toliko navkreber na gnojišče, toda treba ga je zato toliko višje metati na voz, in kar je še slabše, pri tako poglobljenem gnojišču obstoja zmiraj nevarnost, da kljub nepropustnemu obzidju, ki je pri tako zgrajenem gnojišču potrebno, talna ali pa deževna voda le vdere nanj ter ga zalije in tako pokvari gnoj, kakor tudi gnojnico. Bolj praktično si lahko odpomagamo, če nasujemo k gnojišču od hlevske strani počasno dvigajoč nasip (rampo), ki nam olajša navažanje gnoja. Niti ni potrebno, da je rampa po celi širini gnojišča. Nasuto rampo lahko nadomestimo tudi s pri-

merno napravljeno leseno rampo, katero po potrebi prestavljamo.

V večjih gospodarskih višinah ploščadi gnojščica ni važna, ker prevažajo gnoj iz hlevov na gnojšče v na železnih vrveh tekočih visečih košarah.

Na gnojnično jamo se pri določanju višine ploščadi gnojščica ni potrebno ozirati, razen, ako naj tvori strop ali obok gnojnične jame obenem tudi del ploščadi gnojščica.

5. Kako mora biti zgrajena ploščad gnojščica?

Temejno načelo: Ploščad gnojščica mora biti ravna, trdna in nepropustna; nanjo ne sme imeti dostopa niti talna niti podtalna voda, istotako ne sme čez rob gnojščice plošče odtekat gnoj, ki se izceja iz gnojne kupa, marveč se mora zbirati v posebni gnojnični jami.

Oblika gnojščice ploščadi je raznotera, pač po tem, kake oblike je razpoložljivi prostor. Prikladnost glede na navoz in odvoz, morebitna možnost pokritja itd. Seveda bi bila sama po sebi kvadratna oblika ploščadi najpriporočljivejša, ker bi bila sorazmerno najcenejša, vendar se dejansko zgradi le malo kvadratnih gnojščic. Pri določanju oblike mora igrati važno vlogo že vnaprej določena razdelitev celotne ploščadi na 3 ali 4 enake oddelke, za oddaljeno navažanje gnoja (Die Stap-pelung).

Najvažnejše pri vsaki gnojščici ploščadi je, da je nanjo mogoč dostop z vozom in to, če le mogoče, pov se površini. Edino pri prav malih gnojščicah lahko odstopimo od te zahteve.

Vprav v tem oziru se je zagrešilo pri gradnji »modernih« gnojščic v zadnjih desetletjih največ napak. Niti strokovnjaki, ki so izdelovali načrte za gnojščice, niti kmetje sami niso pomislili na to, da je gnoj na voz kidati utrudljiva zadeva in da je zato potrebno, da je razdalja med gnojnim kupom, raz katerega gnoj jemljemo, ter vozom, na katerega ga nakladamo, kar najmanjša. In tako se je zgodilo, da imamo po naši deželi mnogo navidez vzornih gnojščic, katera pa kolnejo vsi, ki morajo premetavati gnoj po 3 do 4 m daleč na voz.

Da je gnojna ploščad prevozna, mora biti dovolj močno tlakovana, a ne pregladko zglajena, da konjem ne drsi prehlado. Posebno važnost je polagati na to, da je betonski tlak napravljen iz močne betonske mešanice, oziroma, če je kamennit, da je kamenje trdno vloženo. V obeh primerih je treba napraviti na površini vsaj 2 cm debelo plast iz cementa in presejanega drobnega peska v razmerju 1:2. In še na nekaj moramo paziti: tlak ploščadi gnojščica mora imeti trdno, a za vodo prepustno podlago. To se pravi, pod tlakom mora biti 20–30 cm debela, trdna zbita plast peska, gramoza, zdrobljene zidne opeke, premogovih ugaskov ali podobne snovi. Ta plast vsrkava iz globine pronicajočo podtalno vlago in mrzlotu ter preprečuje pokanje tlaka. Važno je končno vedeti, da moramo svež tlak ščititi pred soncem in pred dežjem, dokler ni docela trden, to je najmanj teden dni.

Rekli smo, da mora biti ploščad gnojščica ravna. Ker pa je potrebno, da se od gnoja se odceja gnoj, odtaka v posebno jamo, je jasno, da ploščad le ne sme biti popolnoma ravna, marveč mora imeti nekoliko (približno 3–4%) nagiba od robov proti sredini. Na ta način nastane vzdolž po sredini, to je, vzporedno z daljšimi stranicami, nekaj žleb, po katerem gnoj odtaka. Seveda mora tudi ta žleb imeti nekoliko padca (1%) v ono

smer, kjer se odteka gnoj, na gnojščice ploščadi v gnojnično jamo. Ta pomožna gnojnična jama je navadno izven, a tik ploščadi gnojščica, tako da je mogoče z vodo pomešano gnojnico, ki se v njej zbira, vporabljati za zmakanje gnoja na gnojščico. Ako je gnojščice odkrito, mora v naših krajih z obilnimi padavinami ta pomožna gnojnična jama imeti na vsak kvadratni meter površine gnojščice vsaj $\frac{1}{2}$ m³ prostornine. Pri pokritih gnojščicah se izceja le malo ali nič gnojnice iz gnoja, zato nagib ploščadi, odtočni žleb ter dodatna gnojnična jama lahko odpadejo, oz. so lahko manjši.

PK-Kriegsbericht Gerlach (Sch).

Er bot unserer Flak ein gutes Ziel.
An der Böschung des Flusses rutschte
der »T 34« ab, blieb bewegungsunfähig
liegen und bot unseren Panzerjägern ein
gutes Ziel.

Žleb po sredini gnojščice ploščadi, po katerem se odteka iz gnoja izcejena gnojnica, moramo prekriti z leseno rešetko, ki jo sestavljata dve na vsaki strani vzdolž žleba po tleh položeni letvi, na kateri nabijemo od zgornje strani prečne palčice. To rešetko (Der Knüppelrost) zamečemo z slamnatim gnojem.

6. Ali je gnojščici okvir potreben ali ne?

Stara, neurejena kmečka gnojščica so bila brez okvira, žal, tudi brez trdne in nepropustne ploščadi. »Moderna gnojščica«, ki jih najdemo na mnogih krajih po naši deželi, imajo brez izjeme vsa po 1 meter ali še več visok in izredno močan okviren zid okoli in okoli. A če gremo nekoliko po svetu naokrog, najdemo spet cele dežele, kjer tudi na najnaprednejših gospodarstvih pri gnojščici ni okvirnih zidov.

Na vprašanje, da-li je gnojščici potreben okvir ali ne, bomo odgovorili: Gnojščici je potreben okvir v gotovih primerih, ne pa v vsakem slučaju.

Predvsem bomo obdali z okvirom — najbolje z zidanim — mala gnojščica na prometnih dvoriščih v večjih naseljih, ker je v tem primeru lažje održavati snago na dvorišču, posebno če imamo številno perutnino.

Nadalje je potreben okvir gnojščici, ako nastiljamo živalim z žaganjem, s šoto, s plevami, solih s prav kratko stelo, ki

povzroča, da se gnoj ne da zlagati brez sten v kupa z navpičnimi stenami.

Tudi v primeru, ako se pripravljata takozvan plemeniti gnoj (Edelmistverfahren), je okvir gnojščici potreben; enako pri gnojščicah, kjer tekajo živali ves dan po gnojščici (n. pr. običajna kmečka svinjska gnojščica). Končno je potreben okvir gnojščici tudi tam, kjer obstoja nevarnost, da bi se gnoj z gnojščice izgubil po strmini, ali kjer je treba z obzidkom gnojščice za-varovati pred posipanjem zemlje nanj (proti strmini). Na prostranih kmečkih dvoriščih, posebno v ravnini, pa gnojščici okvir ni prav nič potreben in pomeni le zvišanje gradbenih stroškov, po drugi strani po otežkočenju dostopa z vozom na gnojščice. Namesto okvira napravimo na robu gnojščice ploščadi okoli in okoli le takozvan »svitek« (Das Randwulst), ki brani dostop vode na gnojščice in odtok gnojnice z gnojščice, preko katerega pa voz vendarle lahko steče. Zato mora biti »svitek« le nekoliko (do 10 cm) vzvišen nad ploščadjo in na obe strani lepo zaobljen. Zunaj okrog gnojščice je površ tega napraviti vsaj $\frac{1}{2}$ m širok, plitvo-koritast tlak, ki služi obenem za odvajanje deževnice, kakor tudi za olajšanje prevoza in za zaščito gnojščice ploščadi. Tako gnojščice je dostopno z vozom od vseh strani.

Če pa že napravljamo gnojščici okvir, presodimo, ali ne bi se odločili, namesto za zidan ali betoniran okvir, za premečen okvir iz plohov. Pri tem načinu obokvirjenja gnojščice postavimo na vsake 3 ali 4 m dolžine betonski, lesen ali železen stebrič z zarezami na obe strani. V te zareze polagamo plohe sproti, ko se kup gnoja zvišuje, in jih spet sproti odjemljamo, kadar gnoj kidamo na vozove. Na isti način lahko s plohi gnojščice tudi predelimo v več oddelkov, kar je posebno lahko izvedljivo, če je gnojščice podolgovate oblike. V tem primeru zažlebimo stebre še na proti ploščadi obrnjene strani ter vlagamo plohe v zareze dveh nasproti si stoječih stebrov. Ta način nokvirjenja in predelovanja gnojščic (Schempsche Dunglege) predstavlja dozdaj najbolj praktičen način ureditve gnojščic, ter zasluži splošno razširjenje.

7. Pokrivanje gnojščic.

V naših krajih, kjer je povsod obilo padavin, ki gnoj izpirajo, bi bila streha nad gnojščicem povsod potrebna, a pride navadno predraga. Najbolj priporočljiva je premečna ozir. pridvižna streha (n. pr. Stekarjevo gnojščice). Kolikor toliko nadomestimo streho nad gnojščicem tudi s tem, da nasadiamo okoli gnojščice drevje, ki daje poleti gosto senco (lipa, oreh, kostanj), ki varuje gnoj pred sončno pripeko.

MALE VESTI

* Japonski ministrski predsednik Tojo je po kratki bolezni toliko okreval, da se je v četrtek lahko udeležil seje japonskega državnega zbora.

* Mrličje in ranjence vozijo v Gibraltar. Kakor poročajo iz Algecirasa, so preteklo soboto opazili dve težko poškodovani ladji, ki sta pripeljali v luko Gibraltar večje število mrličev in ranjencev.

* Vročinski val v Argentini je zavzel zelo resne oblike. Mnogo ljudi je umrlo že za solčarico. Kmetijstvo, zlasti pa živinoreja je v veliki nevarnosti. Na milijone glav goveje živine stoji na razpokanih pašah in trpi silno žejo. V Argentini in v Urugvaju pričakujejo pravo katastrofo.

* **Führer-jev pilot.** Hans Bauer je bil zelo mlad, ko se je v prvi svetovni vojni javil kot prostovoljec za letalstvo. Po svetovni vojni je ta Bavarec bil v službi zračne pošte med München-om—Würzburg-om in Weimar-jem. Ker ta mož ni poznal samo letala, temveč se je zanimal tudi za politične dogodke, je bil eden med prvimi, ki so se pridružili Adolf-u Hitlerju. Leta 1932, je z letalom opravljal službo propagande za nacionalsocializem. Takrat je postal tudi Führer-jev pilot, kar je še danes.

* **Šolski obisk in izpiti židovskih meščancev.** Reichserziehungsminister je na novo uredil sledeče: Židovski meščanci prve stopnje lahko do 1. januarja 1943 dobi dovoljenje, da kot nedijaki položijo izpite zrelosti in za odhodna izpričevala. Nadalje je istim obiskovanje privatnih šol, ki pripravljajo za zrelostne izpite oziroma za izpite zrelosti za nedijake, smatrali kot enakovredne vsem ostalim javnim šolam. Obiskovanje privatnih šol, ki niso priznane kot poklicne ali strokovne, kakor na primer privatne šole tujih jezikov, je židovskim meščancem tudi dovoljen, ako jih šole hočejo sprejeti.

* **Iz Reichsnährstand-a.** Za predsednika Weinbauwirtschaftsverband-a Steiermark und Kärnten, je bil od glavnega združenja nemškega vinogradništva postavljen kmet Hans Strasschill iz Oberan-a pri Pettau-u. Za to imenovanje je dal tudi Reichsbauernführer svoj pristanek.

* **Reichsmarschall Göring se zahvaljuje.** Reichsmarschall-u so ob njegovi 50letnici iz vseh pokrajin poslali tako mnogo številne čestitke, da mu je nemogoče na iste odgovoriti. Zato prosi vse, ki so ga s svojimi misli počastili, da tem potom sprejmejo njegovo odkrito zahvalo.

* **O plačevanju s punkti četrte Reichskleiderkarte.** Katalog četrte Reichskleiderkarte vsebuje vrsto kratkega blaga,

belega blaga itd., za katerega je plačati pol ali eno in pol točke ali punktov. Kadar se pri tem nakupu pripeti, da nastane ulomki punktov, če iznašajo več kot eno četrtno in manj kot tri četrtnine punkta, se isti zaokrožijo navzgor ali navzdol na pol punkta, v ostalem pa istotako navzdol na en celi punkt. Na primer, 17 cm širok svilen trak za popravila stane do 1 m dolžine 1 in pol punkta. Ta cena punktov velja tudi za trak iz svile, če se kupi samo 80 ali 60 cm. Za nakup 120 cm dolgega traka je predpisano točno 1,8 punkta, ki se jih mora zaokrožiti na 2 punkta. Če se kupi 1,5 m, je predpisanih 2,25 punktov, ki se izravnavajo in zaokrožijo navzdol na 2 punkta. Dva para vezalk za čevlje stane ta pol punkta, en par bi potem stal četrtni punkt. Po izravnalnem redu bi se četrtni punkt, zaokroženega navzdol, izravnavalo z nič in bi ne bilo za en par vezalk nobenih punktov. Ker so pa vezalk na vsak način na punkte, je tudi za en par istih plačati pol punkta.

* **Potovanja v Berlin samo v nujnih zadevah.** V svrhu osiguranja hotelskih sob za tiste osebe, ki imajo vojno važne opravke v Berlin-u, so istotam izdani ukrepi, da oblasti odvzamejo sobo vsake-mu, ki ne more dokazati, da je v takih zadevah v Berlinu potreben. Uprave hotelov imajo navodila, da takih gostov sploh ne sprejemajo. Po vsem tem je stalni zadržek v našem glavnem mestu nemogoč.

* **Spodnještajerci v žandarmerijski službi.** Bivši jugoslovanski orožniki, uslužbeni sedaj v nemški žandarmeriji pri Gendarmerie-Kreisposten Pettau: Heinrich Pototschnik, Franz Nowinschek, Ferdinand Wicher, Jakob Irgl, Franz Owiatich, Albin Golitsch in Franz Schöber so dobili čin Hauptwachtmeister-jev, Anton Golob pa čin Bezirksobewachtmeister-ja.

* **Spodnja Štajerska se je postavila!** Za KWHW-cestno zbirko, ki jo je Gau priredil minulo soboto in nedeljo, so po doslej znanih rezultatih na Spodnjem štajerskem nabralo 1,2 milijona RM. V tem je ponovno izražen dokaz, da je spodnještajersko ljudstvo za Führer-ja in Reich in da so ga trdi boji na frontah še bolj strnili v delavoljno in požrtvovalno skupnost.

* **Smrtna kazen za nameravan zločin zoper нравnost.** 52letni Karl Anthofer iz Vockenberg-a v Kreis-u Hartberg, se je z objubo denarnega darila približal 12-letnemu dekletu ter ga hotel zapeljati. Radi sličnih zločinov že večkrat predkaznovani Anthofer je bil pri izrednem sodišču v Graz-u obsojen na smrt.

* **130.000 fantov in deklet v glasbenih enotah.** V kulturnem življenju Hitler-Jugend igra glasbena vzgoja precejšnjo vlogo. Lansko leto so jo uredili po celem Reich-u enotno ter jo organizirali v takozvanih Bannspielenheiten, ki se delijo na zbor, orkester, godbe lajkov itd. Trenutno je priznanih vsega 700 takih enot, v katerih sodeluje 130 tisoč fantov in deklet.

* **Odlikovan Spodnještajere.** Eduard Girstmayer, Leutnant na vzhodni fronti, sin pokojnega posestnika Girstmayer-ja v Marburg-u, je minulo zimo na vzhodnem bojišču dobil odlikovanje Eisernes Kreuz II. Klasse. Sedaj je pa prišlo poročilo, da je za hrabro obnašanje bil ponovno odlikovan. Prejel je Eisernes Kreuz I. Klasse.

* **Govili bomo še več sočlva.** Že v minulem letu so po cvetličnih vrtnarijah gojili v spomladanskih mesecih več kakor na polovici razpoložljivih gred sočlva. Te storitve cvetličnih vrtnarjev so bile na najvišjih mestih priznane. Letos se mora pa vse to še povečati. Po najnovejših predpisih se mora 65 odst. vseh vrtnarij, ki so v mirnem času gojile cvetlice, spre-

Dr. F. J. Lukas:

Ausschneiden! Izrezati!

Deutsch für Erwachsene methodisch und praktisch

(Nemščina za odrasle metodično in praktično.)

4. Stunde — 4. ura.

Lösung der Aufgabe:

Razrešitev naloge:

- Das Gegenteil ist: Eckig, kurz, nieder, stumpf, warm, uninteressant, interessant, kalt, klein, schlecht, schmutzig, scharf, hoch, lang, rund, jung, weiß, alt, schwarz.
- Die Kugel ist rund. Der Berg ist hoch. Das Messer ist scharf. Das Buch ist interessant. Der Fußboden ist rein. Die Straße ist breit. Der Tisch ist eckig. Der Großvater ist alt. Das Kind ist jung. Das Papier ist weiß.
- Diese Besen sind schlecht. Diese Koffer sind aus Leder. Unsere Brunnen sind tief. Hier sind keine Spiegel. Wo sind die Lehrer? Meine Mäntel sind neu. Diese Äpfel sind noch nicht reif. Sind Deine Brüder schon erwachsen? Ihre Stiefel sind schmutzig. Diese Vögel sind sehr selten. Welche Koffer sind aus Karton? Diese oder jene? Hier sind meine Brüder. Sind das Ihre Großväter?

Mehrzahlbildung.

Tvorba množine.

- Mehrsilbige männliche Hauptwörter auf -e bilden die Mehrzahl auf -n.

Večzložni moški samostalniki, ki se končujejo na -e, dobijo v množini -n.

Der Knabe — die Knaben
Der Rabe — die Raben
der Jude — die Juden

- Nach derselben Regel gehen auch einige einsilbige Wörter.

Po istem pravilu gredo tudi nekateri enozložniki, kakor n. pr.:

Der Mensch — die Menschen
der Herr — die Herren
der Bär — die Bären
der Spatz — die Spatzen

Leseübung.

Wie sind die Affen? Die Affen sind schlau. Die Hasen sind schnell. Die Löwen sind stolz. Alle Raben sind schwarz. Was sind die Raben? Die Raben sind Vögel. Alle Menschen sind sterblich. Wo sind Löwen und Affen? In Afrika. In Amerika sind sehr viele Juden, besonders in New York. Frau Roosevelt ist eine Jüdin. Rotschild und Finkelstein sind Juden. Die Juden sind Volkschädlinge. Die Bären sind sehr stark. Die Spatzen sind Vögel. Sie sind sehr frech. Der Spatz ist ein Vogel. Der Vogel ist ein Tier. Der Bär ist auch ein Tier.

- Fast alle männlichen Einsilber und die meisten Zweisilber, die nicht auf -el, -en, -er enden, bilden die Mehrzahl auf -e:

Skoraj vsi enozložni moški samostalniki in večina dvožložnih, ki se končujejo na -el, -en ali -er, tvorijo množino z -e, n. pr.:

der Hund — die Hunde
der Fluß — die Flüsse
der Bach — die Bäche
der Monat — die Monate
der Teppich — die Teppiche
der Abend — die Abende

Übung: Die Bäche sind klein, die Flüsse jedoch sind groß. Der Triglav und der Großglockner sind Berge, sie sind sehr hoch. Manche Flüsse sind breit, manche sind schmal und tief. Nicht alle Hüte sind aus Filz, manche sind aus Stroh oder aus Leinen. Jene Röcke sind jetzt zu warm, sie sind aus Wolle. Diese Hunde sind treu und wachsam, sie sind sehr bissig. Ist Ihr Hund bissig? Nein, er ist garnicht bissig. Meine Schuhe sind schwarz, Ihre Schuhe sind braun und seine Schuhe sind grau. Die Tage sind jetzt lang und schön.

- Mehrsilbige männliche Hauptwörter fremden Ursprungs, die auf der letzten Silbe betont sind, bilden die Mehrzahl auf -en.

Večzložni moški samostalniki tujega izvora, ki so na zadnjem zlogu naglasni, tvorijo množino z -en, n. pr.:

der Soldat — die Soldaten
der Kamerad — die Kameraden

Übungssätze: Soldaten sind immer Kameraden. Kameraden sind treu. Die Diamanten sind Edelsteine, sie sind sehr wertvoll. Die Kommunisten sind Volkschädlinge.

meniti v vrtove za rano sočivje. Cilj je, doseči med mesecem majem in julijem kolikor največ mogoče pridelkov vrtnega ranega sočivja, ki se ga pa mora pridelovati tudi na podeželju, kjer ni cvetličnih vrtnarij.

* Veselo svidenje. Na kolodvoru Elz v Westerwald-u, se je odigralo te dni veselo svidenje. Oče in dva sinova so prispele istega dne in ob isti uri s fronte na dopust domov ter si veselili in zdravi podali roke.

* Otroci pod 14 let ne smejo imeti vžgalic. Poročila o nesrečah, ki jih povzročajo požari, dokazujejo, da so ravno otroci od 4. do 10. leta tisti, ki jih najbolj povzročajo. Od 1. julija do 30. septembra 1942 je 61 požarov nastalo v sled igranja 4—10letnih otrok z vžgalicami. Sedaj je Reichsversicherungsmister v interesu očitovanja narodnega premoženja zaprosil šolske voditelje, da prepovejo vsem otrokom izpod deset let vsako nošenje vžgalic.

* Margarina z vitamini. Margarina, ki jo kupujemo po 11. januarju, vsebuje zopet vitamina A, kakor je to bil primer v minulih dveh zimah. Razen vitamina A, je margarini dodanega tudi nekaj karotina, ki predstavlja nekakšno predstopnjo vitamina A in se pozneje v človeškem telesu spremeni v vitamin A. Vitamine A potrebuje človeški organizem za vzdrževanje odporne moči napram infekcijam, za pospeševanje rasti ter za zaščito kože in sluznic. Razen tega je vitamin proti nočni slepoti. V maslu je vitamin A vedno. Ker pa v zimskem času ljudstvo zavžije več margarine, se margarini v mesecih januar, februar, marec in april dodaja vitamin A.

* Smrtni strel. V ponedeljek popoldan so imeli pri posestniku Pfallelmayer-ju v Stegersbach-u pri Grüssing-u kolino. Za omanjenje svinje pred zakolom so uporabili neko pištolo. Po klanju je 23-

letna hčerka Maria vzela omenjeno pištolo, ki je pa bila še nabita, v roke. Pri tem se je sprožil strel, ki je zadel njeno prijateljico Ano Stettner v levo stran prsi. Težko ranjena je umrla naslednjega dne na zadobljenih poškodbah.

* Vojni poročevalci pri dr. Goebbelsu. Reichsminister dr. Goebbels je sprejel pretekli ponedeljek vojne poročevalce propagandnih čet, ki so se z vseh delov fronte zbrali na nekem tečaju v Potsdam-u. Dr. Goebbels je zbranim vojnim poročevalcem naslikal vojni in politični položaj, obenem pa je iz vojnega dogajanja posnel smernice za praktično delo vojnih poročevalcev, ki so poklicani kot posredovalci med fronto in domovino, prav tako pa tudi med domovino in fronto.

* Ameriški vojaki izživajo v Severni Afriki. V Bidi pri Alžiru, se je dogodil te dni hud spopad med neko ameriško vojaško patruljo in med skupino muslimanov. Ameriški vojaki so dvignili puškino kopita proti domačinom, ki so se branili ter pri tem ranili dva vojaka tako težko, da sta umrla v lazaretu. Ameriške vojaške oblasti so nato aretirale veliko število muslimanov.

* Angleški teroristični napad na Rangun. Kakor poroča japonska agencija Domei iz Ranguna v Burmi, so angleški bombniki pretekli ponedeljek napadli mesto Rangun, kjer je bilo ubitih mnogo oseb. Angleške bombe so porušile celo vrsto stanovanjskih hiš, bolnišnic in templov. Razdejana je bila tudi največja džamija Burme.

* 19 otrok. Rimljanica Dusolina Turci je rodila doslej 19 otrok. Od teh jih živi še 13, in sicer 7 sinov in 6 hčera. Šest sinov se bori pod zastavo Italije.

* Ameriški vojaki streljajo v Iranu na gladijoče prebivalstvo. Po poročilih iz Teherana, so se v Iranu odigrali spopadi v zvezi s pomanjkanjem živeža. Neka večja množica je navalila na neko vojaš-

nico, nakar so ameriški vojaki streljali na demonstrante. Več oseb je bilo ranjenih. Sledile so številne aretacije.

* Iz pokrajine Ljubljana. V Ljubljani je župan general Rupnik otvoril te dni italijanski jezikovni tečaj za uradnike in nameščence ljubljanske mestne občine. Tečaja se udeležuje 500 oseb. Italijanski kulturni zavod pa prireja mimo tega tudi italijanske tečaje za poštne in telegrafске nameščence, za združenje delavcev in za nameščence trifailske premogokopne družbe.

* Podmorniška vojna in angleške skrbi glede popravljanja ladij. Ameriški mornariški urad je zahteval kredit v iznosu 200 milijonov dolarjev za izgraditev suhih in plavalnih dokov v raznih vojnih conah, zlasti ob zapadno-afriški in južno-afriški obali. Ta zahteva je v zvezi z neko prošnjo Anglije, ki potrebuje nujno popravilnice za ladje, ki so bile poškodovane v teku podmorniške vojne. Angleške popravilnice so namreč tako preobremenjene, da je veliko število ladij obležalo neuporabnih po lukah, ker jih niso mogli pravočasno popraviti.

* Angleški minolovec »Bramble« potopljen. Tri tedne pozneje je priznala angleška admiralteta, da je bil minolovec »Bramble« potopljen, ker se ni več vrnil.

* Novi nemški generalni konzul v Ljubljani. Te dni je prisel v Ljubljano novi nemški generalni konzul Rudolf Müller, ki je medtem že prevzel posle vodstva nemškega konzulata.

* Strahovita kriminaliteta v Mehiki. Kakor poročajo preko Guatemale, je zavzela kriminaliteta v Mehiki tako velik obseg, da morajo celo časopisi priznati vso težino tega problema. Pravosodje je praktično zamrznilo. Tako piše list »Excelsior« v nekem komentarju ter pristavlja, da čaka poleg dnevno naraščajočih zločinov 60 tisoč starih slučajev na svojo sodnijsko rešitev.

Einige Aufschriften.

Halt! Einbahnstraße! Rechts fahren! Eintritt verboten! Durchgang verboten! Rauchen verboten! Durchgang freiwillig gestattet! Frisch gestrichen!

Sedanji čas glagola simetie.

Ich habe — jaz imam
du hast — ti imaš
er, sie, es man hat — on, ona, ono ima
wir haben — mi imamo
ihr habt — vi imate
sie haben — oni imajo
Sie haben (direkte Rede!) — Vi imate (direktni govor!)

Aufgabe.

1. Postavi naslednje stavke v množino: Dieser Löffel ist aus Silber. Dieser Maler ist sehr bekannt. Mein Onkel ist Apotheker. Jener Schaffner ist sehr höflich. Mancher Schneider ist sehr teuer. Jeder Teller ist rund. Dieser Esel ist dumm. Ich bin Raucher. Bist Du Nichtraucher? Der Schalter ist noch geschlossen. Hier ist ein Tisch. Der Tisch ist aus Holz. Dieser Teppich ist teuer. Der Elefant ist sehr stark.

2. Beantworten Sie folgende Fragen:

2. Odgovori na naslednja vprašanja: Wo sind Affen und Löwen? Wo sind sehr viele Juden? Was sind Juden und Kommunisten? Wie sind die Löwen? Wie sind die Bären? Was ist der Bär? Was ist der Elefant? Was ist der Spatz? Wer ist sterblich? Woraus sind Ihre Schuhe? Wie sind die Tage jetzt? Sind Sie verheiratet oder ledig?

3. Setzen Sie ins Slowenische:

Prestavi v slovenščino: Meine Handschuhe sind aus Leder. Die Juden sind unsere Feinde, sie sind Volksschädlinge, ebenso die Kommunisten. Die Bolschewiken sind kulturiert. Was ist das? Das ist ein Hund. Der Hund ist ein Tier. Wo sind die Teppiche? Hier sind sie. Wo sind seine Schuhe? Dort sind sie. Wo sind Ihre Briefe? Hier. Wo sind viele Juden? In Amerika.

Wörter.

Abend (m) — večer
Affe (m) — opica
Amerika (s) — Amerika
auch — tudi
Bach (m) — potok
Bär (m) — medved
bekannt — znan
besonders — posebno
bissig — neznosen, hud (n. pr. pes)
Bolschewik (m) — bolševik
Brief (m) — pismo
Diamant (m) — diamant
dumm — neumen
Durchgang (m) — prehod, prelas
ebenso — ravno tako
Edelstein (m) — drag kamen
Einbahnstraße (w) — enosmerna cesta
Eintritt (m) — vhod
Elefant (m) — slon
Esel (m) — osel
Feind (m) — sovražnik
Filz (m) — klobučevina (filc)
frech — (pre)drzen
freiwillig — prostovoljno
frisch — svež

geschlossen — zaprto
gestattet — dovoljeno
gestrichen — pleskano, barvano
Hase (m) — zajec
Handschuh (m) — rokavica
halt! — stoj
Hund (m) — pes
Immer — vedno
jedoch — vendar
Jude (m) — žid
Jüdin (w) — židinja
Kamerad (m) — tovariš
Knabe (m) — deček
Kommunist (m) — komunist
kulturiert — nekulturen
ledig — neoženjen
Löffel (m) — žlica
Löwe (m) — lev
Maler (m) — slikar
Mensch (m) — človek
Monat (m) — mesec (časovni)
Nichtraucher (m) — nekadilec
Onkel (m) — stric
Rabe (m) — krokar
rauchen — kaditi
Raucher (m) — kadilec
Schaffner (m) — sprevednik
Schalter (m) — okenca (pri blagajni)
schlau — premeten, prebrisan
Schneider (m) — krojač
schnell — hitro
Soldat (m) — vojak
Spatz (Sperling) (m) — vrabec
stark — močno
stolz — ponosen
Teller (m) — krožnik
Teppich (m) — preproga
Tier (s) — žival

* Romunija je proslavila 24. januarja 24. obletnico svojega narodnega edinstva. 24. januarja 1859 je romunski narod, takrat še bivač v dveh kneževinah, Moldavi in Munteniji, istočasno izvolil Aleksandra Jona Cuza za skupnega kneza obeh kneževin. S tem je bilo praktično izvedeno narodno edinstvo Romunije. Knez in poznejši kralj Karol I. je nato dopolnil zedinjenje Romunov. Obletnico tega dne je praznovala vsa Romunija. V Bukarešti se je vršilo v ta namen v katedrali patriarhije svečano blagodarjenje, katerega so se udeležili člani vlade, zastopniki vojske in drugi državni dostojanstveniki. Tudi časopise je bilo v znamenju praznovanja omenjene obletnice.

* Angleška podmornica »Traveller« potopljena. Angleška admiraliteta je sporočila te dni, da je bila potopljena podmornica »Traveller«. Gre bržčas za neki nov podmorniški tip.

* 100.000 kilogramov žita je zgorelo v carinarniških skladiščih mesta Montevideo (Uruguay). Omenjeno žito je par dni poprej prispelo iz države Peru.

* Velika gneča v ladijski bolnišnici v Gibraltarju. Kakor poročajo iz mesta La Linea, je prispela v gibraltarski dok neka angleška križarka, ki je imela zelo težke poškodbe na pramcu in na krmi. Ker so bili poprej vsi doklasedeni, je morala ta križarka čakati celih 14 dni, preden so mogli začeti s popravilom. Mnogi poškodovani rušinci in druge ladje čakajo že več mesecev na popravilo.

ŽENSKI KOTIČEK

Kaj pripada ločeni ženi?

Pod gornjim naslovom prinaša »Tagespost« sledečo razlago:

Kako daleč sega obveza zakonskega moža napram ločeni ženi, če se je zakon ločil po krivdi enega ali obeh zakoncev?

tru — zvest
verboten — prepovedano
verheiratet — poročen
viel — mnogo
Volkschädling (m) — narodni škodljivec
wachsam — pazljiv
Wolle (w) — volna
zu (zu sehr) — pre (preveč)

Deutsch.

Wie geht es Ihnen?
Danke, es geht mir gut, und wie geht es Ihnen?
Mir geht es immer ausgezeichnet.
Wie geht es Ihrer Frau?
Die ist leider seit einigen Tagen krank.
Was fehlt ihr?

Sie hat die Grippe. Vorgestern hat sie sehr hohes Fieber gehabt, aber heute geht es ihr schon besser. In 3 bis 4 Tagen darf sie wieder ausgehen, sagt der Arzt.

Haben Sie einen guten Arzt?

Ja, wir sind sehr mit ihm zufrieden.

Wenn den Kindern etwas fehlt, so gehen wir meist zum Kinderarzt Dr. Unblutig.

Sie sehen plötzlich so schlecht aus, haben Sie Schmerzen oder ist Ihnen nicht gut?

Ich habe nur Kopfschmerz, wahrscheinlich von der großen Hitze.

Wollen Sie ein Kopfschmerzmittel nehmen?

Vielleicht ein Aspirin?

Bitte, wenn Sie mir eines geben könnten!

To vprašanje bo obstajalo, dokler bo svet poznal ločitve zakonov. Odvisno je od sodbe, ki je izrekla krivdo. Ako je mož sam, ali pa v veliki meri priznan kot krivec, mora svoji ločeni ženi dati primerno — ne stanu odgovarjajočo — vzdrževalnino, in sicer toliko, kolikor bi premoženje žene in njen zaslužek iz kakšnega pridobitnega delovanja, ki ga je od nje pričakovati, njej ne zadostovalo. Vzdrževalnina se odmeri po razmerah, v kakršnih sta zakonca živela pred ločitvijo.

Od vzdrževalnine, ki jo ločena žena po tem lahko zahteva, si mora v prvi vrsti pustiti odtegniti dohodke iz svojega premoženja. Principijelno je pa dolžna prevzeti pridobitno udejstvovanje, v kolikor je to po svojih osebnih razmerah v stanju. Pri današnjem stanju žene v gospodarskem pogledu pa ni odločilno, če je kot zakonska žena živela z svojim možem tako, da se je tudi poklicno udejstvovala. Na vsak način se mora žena poprijeti nekakšnega pridobitnega dela. Izjema je samo, če ji radi starosti, slabega zdravja ali radi otrok, ki zahtevajo varstvo in nego, ali pa iz kakšnih drugih razlogov to ni mogoče. Odločajo vedno razmere vsakega posameznega slučaja. Tako se bo ločeni ženi na primer vstop v pridobitno delo prisodilo, če se je po ločitvi z otroci vrnila k svojim staršem in so isti kot najbližnji sorodniki skrbniki in čuvari njenih otrok. Na drugi strani bo pa na primer tudi lahko pomembno za opravljanje pridobitnega dela, če je ločena žena zaposlena z negovanjem svojcev, kake stare ali bolne matere. V takem primeru se od nje ne bo zahtevalo, da se poprime dela.

Vajni je vse podrejeno!

Ich werde sofort das Mädchen in die Apotheke schicken. In 5 Minuten ist es wieder zurück.

Dieser alte Herr muß immer Tropfen nehmen. Er hat ein Magenleiden. Er darf nur leichte Speisen essen.

Slowenisch.

Kako Vam je?

Hvala, dobro mi je, in kako se počutite Vi?

Meni se godi izvrstno.

Kako se počuti Vaša gospa?

Ta je žal nekaj dni bolna.

Kaj ji je?

Ona ima gripo, predčerašnjim je imela zelo veliko vročino, toda danes ji je že bolje. V 3 ali 4 dneh bo že smela na izprehod, pravi zdravnik.

Imate dobrega zdravnika?

Da, mi smo z njim zelo zadovoljni.

Če se otroci ne počutijo dobro, gremo večinoma k otroškemu zdravniku dr. Unblutigu.

Nenadoma izgledate tako slabo, imate bolečine, ali Vam je slabo?

Imam glavobol, najbrž od (te) velike vročine.

Hočete li prašek proti glavobolu?

Morda aspirin?

Prosim, če mi morete enega dati!

Takoj bom poslal služkinjo v lekarno. V 5 minutah je že zopet nazaj.

Ta stari gospod mora vedno jemati kapljice. Želodčne bolečine ima. Jesti sme samo lahke jedi.

Kakega dela so ločena žena mora poprijeti, je tudi odvisno od vsakega posameznega slučaja. Delo, katerega donos ji je dodati zahtevi po vzdrževalnini, se ji lahko prisodi po njenih razmerah. Po razmerah mora mož doprinesiti tudi nekaj za šolanje ali presedlanje ločene žene za nov poklic. V vsakem primeru je pa mož dolžan samo toliko prispevati za ločeno ženo, da svoje lastne oskrbe ne spravi v nevarnost. Jedro svojega premoženja mu principijelno v to svrhu ni treba načeti. Ako bi plačevanje vzdrževalnine ločeni ženi njegovo lastno eksistenco spravilo v nevarnost, ker bi razen tega imel še druge obveznosti, posebno vzdrževalninsko napram drugim neporočenim mladolletnim otrokom ali napram svoji novi zakonski ženi, mu ločeni ženi ni treba več plačati kakor to, kar odgovarja cenosti. Pri tem je seveda voditi računa o potrebah in gospodarskih razmerah ločenih zakoncev ter drugih vzdrževalninskih upravičencev (otrok, nov zakonski drug).

Medtem, ko po starem predpisu pri enaki krivdi zakonca eden od drugega nista imela pravice zahtevati vzdrževalnine, lahko po danes obstoječem predpisu tudi zakonski mož, če je potreben, dobi potreben prispevek za vzdrževanje. Takšen vzdrževalni prispevek se določi na podlagi potreb in gospodarskih razmer drugega zakonskega tovariša ter ostalih upravičencev na vzdrževalnino. Žena, ki je bila priznana za sokrivo in ne pretežno krivo, lahko za sebe zahteva prispevek za vzdrževanje, če se ne more sama vzdrževati in če to ločenemu možu ne špravlja gospodarstva in vzdrževanje njegovih otrok v nevarnost in ako morebitni njegovi novi ženi še kljub temu lahko plačuje potreben prispevek. Obveznost moža za plačevanje vzdrževalnine ločeni ženi odpade, če jo njeni sorodniki lahko vzdržujejo.

NA LOVU

Ko sem nekoč kot šolarček prebiral knjige raznih potopiscev in povesti o Indijancih, si nisem mislil, da bom kdaj hodil po celini, kjer je Karl May zbiral gradivo za svoje delo »Winnetou«. Človek obrača, življenjska naključja pa obrnejo. Tudi moja pot je v življenju določala usoda, ne da bi me vprašala kako in kaj. Vrgla me je na tisti del sveta, ki ga je odkril Kristof Kolumbus, kjer sem postal proti svoji volji pustolovec, kar pa tam seveda ne gledajo kot nekaj izrednega, ker pustolovščin v Ameriki še ni in tudi ne bo zmanjkalo.

Zivel sem kot lovec v znanem lovskem revirju El Gran Chaco, in sicer v argentinskem delu istega. Po tem, še neraziskanem in deloma le bolj slabo obljude nem ozemlju, je menda kaka petina prebivalstva tujcev ali naseljencev. Ostali so mešanice in križanja črnih, belih in rdečih plemen ter čisto krvni pradomačini rdeče rase ali Indijanci. Med slednjimi je še veliko zaostalih, ki živijo na svoj prvotni način. Seveda se že mnogo takih plemen poprijema dela na kmetijah, v gozdovih itd., ki jih držijo in vodijo beli naseljenci. Najbolj zaostala indijanska plemena Gran Chaca živijo od lova, ribolova, paše, nekaj malega tudi že od primitivnega kmetijstva.

Bi sem opremljen z lovsko puško, pištolo, municijo in vsem, kar potrebuje civiliziran lovec v pragozdu, pustinji in divjini. Imel sem tudi jahalnega konja. V Gran Chaco se naleti še na potomce

PK-Kriegsbericht Leßmann (PBZ/Sch)

Auch bei minus 20 Grad geht es an den Feind.

Durch kräftiges Schlagen der Arme machen sich die Männer die Hände warm, und dann rollen die Panzer gegen die Sowjets.

TO IN ONO

o Kriminaliteta mladine v Ameriki. V New Yorku je neki profesor matematike kritiziral šolska dela dveh učencev. Da bi se fanta svojemu profesorju za to maščevala, sta ga z revolverjem v šolskem razredu ustrelila. Ameriški tisk je pri tej priložnosti ugotovil, da je val mladostne kriminalitete v Zedinjenih državah v velikem razmahu. Tako so na primer v petih mestnih okrajih mesta New Yorka v prvih desetih mesecih leta 1942. imela sodišča opravka z nič manj kakor 4080 kriminalnimi primeri, povzročenih po

mladoletnih. K temu je dodati še 2463 slučajev razsodb, ki so jih izrekli mladinski sodniki. Med slednje primere spada med drugim tudi prostitucija mladoletnih deklic, ki se je silno razširila odkar traja vojna. Te razmere pa ne vladajo samo po velikih mestih, temveč se večajo tudi na deželi. Trinajst okrajev države New York poroča, da je v zadnjih šestih mesecih mladostna kriminaliteta narasla za 22%. Po pisanju lista »New York Daily Mirror« sta bila nedavno dva učitelja neke šole v Bronxu ranjena od svojih učencev, tretjemu so pa razbili avtomobil. Teh zločinov so se udeležili fantje in dekleta. »Time« navaja ime neke učenke, ki je svojo učiteljico obmetavala s

kamenjem, jo obdelovala s pestjo in palico, ne da bi učiteljici bilo dovoljeno, da bi se dejansko branila s protitudarci. V tem je dovolj jasn dokaz, kako nezmožni so Amerikanci napraviti red med lastnimi Solarčki.

Wie verdunkeln

von 18
bis 6 Uhr!

O hrabrosti

V vojnih časih se mnogo piše in govori o hrabrosti. Skoraj vsaka oborožena sila na svetu ima vojake, ki se na ta ali oni način odlikujejo. Hrabrost v pravem smislu besede je razlagati tako, da je hraber tisti, ki se je z osebno neustrašenostjo in srčnostjo pri kaki priložnosti odlikoval. Tudi v nemški oboroženi sili je mnogo hrabrih oficirjev in vojakov. Skoraj dnevno poroča časopisje, da je bil ta ali oni odlikovan z najvišjim odlikovanjem, ki ga ima podeliti Führer kot vrhovni poveljnik celotne oborožene sile. O posebno hrabrih vojaki se objavljajo tudi slike, prinašajo se življenjepisi itd. ter se jih postavlja ostalemu ljudstvu v vzgled.

»Štajerski Gospodar« je o hrabrosti v vojni že večkrat spregovoril. Razložil je, kako in kdaj se lahko postane junak in komu je junaštvo prirojeno itd., nismo pa še povedali, kakšni so po značaju, sposobnostih in življenjskih načinih ljudje, ki se pred sovražnikom obnesejo in kot

junaki izkažejo. Lastnost, ki ji pravimo junaštvo, je neke vrste odlika, ki je nimajo mnogi. Človek, ki je v smrtni nevarnosti pokazal svoj mir, svojo preudarnost ter bil pri vsem tem še v stanju delovati in žrtvovati se za interese bojev in izrabljati svoje ostale vrline, je tudi v nevojaškem življenju mož boljših kvalitete kakor strahopetni in boječi ljudje. Mož, ki je v vojnem metežu v stanju voditi in razpolagati s podrejenimi mu ljudmi in sobojevniki ter kljub življenjski nevarnosti doseči uspehe, ki so v korist lastnih operacij, bo gotovo tudi v vsakem drugem položaju zmožen postaviti svojega moža. Pogum ali hrabrost je odlika človeka, ki jasno dokazuje, da gre za osebo, ki nadkriljuje povprečneže. Tak mož, tudi če v svojem civilnem poklicu ni kdo ve na kako važnem in visokem položaju, je s svojo hrabrostjo dokazal, da je sposobnejši od drugih in da se iz istega lahko napravi veliko več kakor iz ljudi, ki se niso mogli izkazati hrabrim. Pogumna dela so cenili že naši pradedni

nekdanjih bojevitih indijanskih lovskih plemen, ki so se imenovali Koroti, Mataki itd. Ti so seveda še danes belim kolonistom, lovcem in raziskovalcem nevarni. Danes jim pravijo Nokti, Tobli, Koroti itd. Lov belih lovcev v teh predelih ibero-ameriškega ozemlja se navadno ne opravlja posamezno, kakor je to bil primer z menoj. Že radi varnosti in vzajemne pomoči gresta navadno po dva skupaj, ali pa ima lovec kakega domačina za pomočnika. To lovsko življenje v tropičnem delu izgleda stvarno tako, kakor si ga Evropejci samo lahko predstavljajo v romanah in potopisih. Ves čas se nikdar nisem izogibal morebitnim nasebi-nam ali potujočim lovcem, kjer je vedno neka nevarnost, nisem jih pa tudi nikdar iskal. Pokrajine gozdov in vrb Chaca, ki še niso slišale sekire in žage, so bogate krušnega drevja za užitnim in dobrim sadjem. Razen ptičev, rib, pampas-lisic ali činčill, ki so mi dajale meso, krzno itd., mi je tudi drugo divje rastoče sadje bilo najljubša prehrana in nadomestek pijače. Ker sem bil z municijo, orožjem, vžigalicami itd. dobro založen in ker sem kot zdrav mladenič pri vsem ciganskem in nekulturnem življenju gledal tudi na svoje zdravje, o konju lahko trdim isto, si o bodočnosti nisem delal skrbi. Kakor Adam v raj, brez Eve seveda, sem se gibal po neverjetno težavnem, večinoma še nedotaknjenem ozemlju, dnevno naprej, ne da bi razen lova in ribolova zasledoval kak drug namen. Izход iz pragozdnega pustolovskega življenja sem sklenil prepustiti usodi, kakor je tudi

usoda iz mene napravila pustolovca. Konj je razen mene nosil že precej kož. Ob neki reki sem ustrelil vodno svinjo. Činčila, akoravno jih je prepovedano pobijati, so mi bile najljubši plen, samo da so redke in jih je prav težko zadeti.

Bilo je vročega tropičnega popoldneva, ko me v gozdu med počitkom iznenadila gruča Indijancev, in se mi začne od vseh strani približevati. Bliskovito sem zgrabil za puško in se sklonil za drevo, pripravljen braniti se. Pripravljen na vse, sem čakal kaj pride. Prodirali so bližje, ne da bi rabili svoje orožje. Iz tega sem sklepal, da ne vejo, kaj bi z menoj. Začel sem jih klicati, v znak, da jim nisem sovražnik. To jih je ustavilo. Sledili so razni glasovi in žvižgi medsebojnega sporazumevanja. Iz tega sem sklepal, da se položaj za mene boljša. Ponovil sem klice in se trudil jim dopovedati, da sem jim prijatelj. Čez nekaj časa so mi odgovorili s klici, ki jih sicer nisem razumel, ampak presodil, da se njihovo sovražno razpoloženje napram meni manjša. Skočil sem na bolj vidno mesto ter jih vabil k sebi. Sledilo je posvetovanje pri Indijancih. Po dolgih minutah je prišlo par mož iz grmovja in dračja proti meni ter me s pripravljenim orožjem vprašalo kaj delam. Razkazal sem jim vojni plen, puško, pištolo, sedlo ter jih na ta način kakor male otroke motil in prepričeval, da sem sam in lovec in da nimam proti njim ničesar. Kaziku, ali poglavarju, sem ponudil kožo in postali smo prijatelji. Na njegov žvižg so prišli še ostali njegovi tovariši k meni. Imeli so zopet neko po-

svetovanje. Končno me je kazik povabil kot lovca in gosta med njegove rojake. Ker nisem imel ničesar izgubiti, sem s konjem vred šel z njimi. Šlo je za plemo, ki se je bavilo z lovom ter taborilo kakih deset ur hoda od tam. Ostal sem par tednov gost te indijanske družine, ki je svoje bivališče menjala po stanju lova in ribolova. V njenih vrstah sem se udeleževal lova, z njimi sem jedel, med njimi spal. Cenili in spoštovali so me vsi. Ženske in otroci so me naravnost oboževali. Vživel in prilagodil sem se v vse ter pri tem študiral življenje, šege in značaje Indijancev.

Ko sem končno po tednih prostovoljno zapustil to kulturno zaostalo, napram meni pa nad vse gostoljubno in prijateljsko rdeče plemo, mi je kazik prigovarjal, da da bi ostal med njimi, ali pa, da ga zopet obiščem. V spomin mi je v imenu zadruge podaril celo vrsto zanimivega orožja lastnega izdelka, ženske so mi pa s peštrimi ptičjim perjem najlepših ibero-ameriških ptic okrasile lase na glavi, ki so kakor zaraščena brada kričali po civilizaciji.

Oglašujte

v »Štajerskem
Gospodarju«!

OSRAM-D-LAMPE MIT DER DOPPELWENDEL · DIE OSRAM-D-LAMPE MIT DER DOPPELWENDEL ·

Besser für Dich — besser für alle!

In jahrzehntelänglichem Bemühen um wirtschaftlichste Umsetzung des elektrischen Stromes in Licht entstand die Osram-D-Lampe mit der Doppelwendel als zeitgemäße Glühlampe, die viel Licht für wenig Strom gibt. Strom wird meist mit Kohle erzeugt — Kohle ist kriegswichtig! Fordern Sie darum beim Glühlampen-Austausch stets Osram-D-Lampen!

OSRAM-LAMPEN
Viel Licht für wenig Strom!
T 29

OSRAM-D-LAMPE MIT DER DOPPELWENDEL ·

predniki, ko so se na lovu bojevali z divjimi zverinami. Pogum je bila odlika že tedaj, ko so ljudje med različni plemeni še pol divje gonili svoje črede od paše do paše ter se bojevali med seboj za pašnike in lov. Junaštvo, pokazano v vojnah, je bilo v vseh časih nekaj častnega, nekaj posebnega in čislanege. Poštovovalnost tistih, ki so vsem nevarnostim v brk kljubovali ter po naključju odnesli svoje glave iz bojev, je bila, je in ostane značajna poteza, ki je bila dotičnemu, njegovim svojcem in potomcem svetejša in bolj čislana kakor večina drugih dobrih lastnosti.

Nacional-socializem ceni najbolj hrabrost na bojišču. Težko je najti vojaka, ki mu prsi krasijo odličja za njegova junaška dela, da bi ne bil hkrati tudi po rangi in službi povišan nad ostalimi. To je v redu in najboljši znak, da so ljudje, ki so zmogli hrabrih del, tudi sposobni in poklicani, da v življenju opravljajo in izvršujejo važnejše in boljše funkcije, kakor ostali povprečneži. Naravnost ganljivo je gledati, kako se naša država briga za usodo tistih vojnih poškodovancev, ki jim je usoda prizadejala kakšno telesno hibo pri izvrševanju hrabrih del na bojiščih. Značajne poteze junakov, ki so se izkazali junakom v pravem smislu besede, tvorijo v največ slučajih podlago za razna druga koristna in dobra dela ter je nekaj samo po sebi umevnega, da v Nemčiji že sedaj skrbijo in pripravljajo, da se junakom, ki danes na frontah doprinajajo dokake nečuvne hrabrosti, po vojni na vsak način preskrbi službe in položaje, ki bodo koristili narodu ter zadovoljili in nagradili tudi izkazane junake. Hraber mož na fronti bo brezdvomno vedno in povsod tudi hraber, pogumen in srčen pri opravljanju svojega poklica, kar je v mnogih primerih največ vredno. Ni dela na svetu, ki ne bi zahtevalo do neke meje pogum od človeka, ki ga opravlja in v tem tisti že prav veliko. Nek velik mož je nekoč rekel, da je svet last junakov, in v tem je veliko resnice. Brezdvomno je junaštvo nekaj lepega in dobrega, nekaj izrednega in kdor si lahko lasti to značajno potezo, ima eno najboljših podlag za vse druge lastnosti, ki jih lahko zgradi na podlagi svoje hrabrosti.

Kakor vemo, se nagnenja podedujejo iz roda v rod. Tudi junaka sin bo verjetno junaške krvi. V tem je veliko vrednosti v naših junakih. Može, ki so po frontah pokazali izredna junaštva, bodo

zelo verjetno tudi očetje naših bodočih junakov in bojnikov. Tudi to ne gre podcenjevati. Kakor je večkrat nadarjenost po očetu prenešana na sina ali vnuka, tako je tudi hrabra kri prenosljiva. V prvi svetovni vojni je najvišji poveljnik bivše oborožene sile, takratne obdonske monarhije, vse tiste junake, ki so v večletni vojni ležali po strelskih jarkih ter bili za hrabrost odlikovani z zlatimi hrabrostnimi svetinjami, to je z najvišjim odlikovanjem, ki se ga je takrat za hrabrost lahko dobilo, oprostil vsake nadaljnje službe na frontah ter odredil, da se jih uporablja za službo v zaledju, kjer ni nevarnosti, da bi izgubili svoja dragocena življenja. To se je storilo v glav-

nem radi tega, da bi se ta vojaška, in hkrati tudi človeška elita ohranila ter razmnožila. In glej značajne poteze tistih junakov. Več kakor polovica vseh takih odlikovancev z najvišjim odlikovanjem za hrabrost, je bila tako z dušo in telesom vdana domovini, da so odlok svojega najvišjega poveljnika s priznanjem in veseljem sprejeli na znanje, hkrati pa prosili, da želijo kljub možnosti, da lahko odidejo v zaledje, še nadalje ostati na frontah ter se boriti še naprej, ne ozirajoč se pri tem na nevarnost. Tudi pri spodnještajerskih regimentih so bili taki slučajji, ki bi jih še danes lahko človek imenoma navedel. To je prava, nesebična in resnična hrabrost.

Kleiner Anzeiger

Jedes Wort kostet für Stellengesuche 6 Rpf., das fettgedruckte Wort 26 Rpf., für Geld-, Realitätenverkehr, Briefwechsel und Heirat 13 Rpf., das fettgedruckte Wort 30 Rpf. Der Wortpreis gilt bis zu 12 Buchstaben je Wort. Kennwortgebühr bei Abholung der Angebote 35 Rpf., bei Zusendung durch Post oder Boten 70 Rpf. Auskunftsgebühr für Anzeigen mit dem Vermerk: „Auskunft in der Verwaltung oder Geschäftsstelle“ 20 Rpf. — Anzeigen-Annahmeschluss: Donnerstag um 11 Uhr. „Kleine Anzeigen“ werden nur gegen Voreinsendung des Betrages (auch gültige Briefmarken) aufgenommen. Mindestgebühr für eine kleine Anzeige 1.— RM

ZU VERKAUFEN

Verkaufsanzeigen (Gebrauchtwaren) dürfen nur mehr mit Preisangabe veröffentlicht werden

Eine hochträgliche

Kuh

wegen Platzmangel sofort zu verkaufen. Thesen, Luisengasse 67, Marburg/Drau. 74-3

ZU KAUFEN GESUCHT

Abfälle Altpapier, Hadern, Schnel-
derabschnitte, Textilabfälle,
Alteisen, Metall, Glasscherben, Tierhaare
und Schafwolle kauft laufend jede
Menge Alois Arbeiter, Marburg(Drau),
Draugasse 5. 160-4

Damenrad zu kaufen gesucht. An-
träge unter »Damenrad«
an die Verw. erbeten. 90-4

OFFENE STELLEN

Vor Einstellung von Arbeitskräften muß die Zustimmung des zuständigen Arbeitsamtes eingeholt werden

Älteres Mädchen

zu einem Kind gesucht. Maria Donko —
Jahringtal 62, i. d. Böh. 77-6

Verlässliche,

ehrlche Hausgehilfin

mit Kochkenntnissen für sofort gesucht. Anzufragen Frau Grete Kiffmann, Marburg. Mellingerstraße 25/I. 14-6

Lehrmädchen für die Gemischt-
warenhandlung Sa-
wolowschek Johann, Wotschna — Ober-
burg, Untersteiermark, wird dringend ge-
sucht. 70-3

14jähriger

Schneiderlehrling

wird sofort aufgenommen. A. Butschar,
Kärntnerstraße 67. 76-6

Fleischerlehrling

(mit etwas Lehrzeit bevorzugt) wird auf-
genommen. Anton Stampfl, Pragerhof. 78-6

Bäckerlehrlinge

wird sofort aufgenommen. Bäckerei Scho-
ber, Marburg, Friedrich-Jahnplatz 2. 79-6

Fleischerlehrling

wird aufgenommen. K. Weitzl, Marburg,
Röckenzaugasse 12 oder Viktringhof-
gasse 3. 80-6

Allen Verwandten und Bekannten teilen wir die traurige Nachricht mit, daß uns unser Sohn und Bruder, Herr

Stanislaus Bark

am 19. Januar, im Alter von 30 Jahren, nach kurzem und schweren Lei-
den, für immer verlassen hat. Das Leichenbegängnis unseres lieben To-
ten fand am 21. Januar statt.

Schönstein, am 21. Januar 1943.

In tiefer Trauer:
Familien BARK und OSCHER.

JUG-LICHTSPIELE

MARKT, MARKTPLATZ 1

Die glücklichste Ehe der Welt

ein Etz-Film mit

MARIA ANDERGAST,
WOLF ALBACH-RETTY,
HANS MOSER.

Für Jugendliche nicht zugelassen!

Kulturfilm-Sondervorstellungen:

Sonntag Vormittag um 10 Uhr;
Montag, Dienstag und Mittwoch um
13.45 Uhr:

Sehnsucht nach Afrika

Für Jugendliche zugelassen! 92

Winzerreute mit drei Personen werden auf schönen Posten aufgenommen. Lohn nach Vereinbarung. Zuschriften an Gastwirt Ferk, Wachsenberg, Pörsnitzhofen. 62-6

Fabrikanten aus dem Stadtbereich Marburg (auch Jugendliche) für leichtere dauernde Beschäftigung werden aufgenommen. Arbeitszeit von 6 bis 14 Uhr. Vorzusprechen bei Unio, Marburg, Landwehr-gasse 23. 66-6

2 Lehrlinge gesucht. Kost und Wohnung frei. Anfragen: Gobetz, Cilli; Kettenschmiederei, Grazerstraße 18. 87-6

Lehrlinge wird aufgenommen. — Bäckerei Philipp Kautler, Marburg/Drau, Unterrotweinerstraße 13. 75-6

HEIRAT

Älterer Witwer. Gewerbetreibender, mit kleinem Besitz, wünscht mit Witwe oder älterem Fräulein Ehebekanntschaft. Zuschriften Postlagernd 218, Windischfeistritz. 81-12

Bursche — Untersteirer, ausgebildeter Kraftwagenlenker, in Wien beschäftigt, wünscht ehrenhafte Bekanntschaft eines 18—25jährigen Fräuleins. Anträge unter »Wien« an die Verwaltung. 91-12

...und die Folgen!

Reichsversicherungsanstalt Schutzmehrung

VERSCHIEDENES

Klingen für Futtermaschine

aller Art liefert Felix Pleschei, Saldenhofen, Untersteiermark. 44-14

Prothesen jeder Art — Leder — Leichtmetall — Holz — orthopädische Apparate, Leibbinden, Gummistrümpfe, Bruchbänder erzeugt und liefert das führende Fachgeschäft F. Egger, Bandagen und Orthopädie, Lieferant sämtlicher Krankenanstalten u. Sozialinstitute. Marburg/Drau, Mellingerstraße 3, Cilli, Marktplatz 13. 762-14

Gebe für Fisolenstangen

Fichte oder Tanne

einen Sparherd zum einmauern, einen abgetragenen Zimmerkachelofen. Näheres nach Besprechung. Zuschr. unter »Fisolenstangen« — Postlagernd Cilli, 88-14

Maschinen u. Sonnenplissees Modsalon Angela Tschepe

Marburg/Drau, Tappeinerplatz 9, hat von Frau Tischler, Tegetthoffstraße, die Plisseemaschine übernommen und übernimmt alle Plisseearbeiten. 83-14

Gebe netter, ehrlicher Familie

WOHNUNG

gegen Kuhbetreuung. Handwerker, Pensionist bevorzugt. Ebendort wird nette ältere Frau zu einem Herrn für kleine Wirtschaft für sofort oder später gesucht. Lorenzen am Bachern 163. 82-14

Das Verbandpflaster

LEUKOPLAST

Klebkraftig und haltbar
wie immer!

Neues Pulver für den Wuchs und für die Mastung der Schweine **REDIN**, mit garantiertem Erfolg. 86

ZENTRALDROGERIE EMIL THUR,
Marburg/Drau, Herrngasse 33.

ACHTUNG, WEINGARTENBESITZER:

Anmeldungen für Akazien (Weinbergstecken) werden bis 31. Januar 1943 entgegengenommen. 84

K O H L E N H O F
Marburg (Drau), Nagystrasse 13

Lehrjunge

für eine Gemischtwarenhandlung, von guten anständigen Eltern, mit Schulbildung (Bürgerschule) wird ab 15. Februar 1943 — im Hause verpflegt — aufgenommen. Antr. an die Firma 85

JOHANN MESCHKO, KAAG
bei Polstrau.

Der Chef der Zivilverwaltung in der Untersteiermark Der Beauftragte für Arbeitsfragen

Bekanntmachung

Alle Betriebsführer, die in der Zeit bis 1. 8. 1943 männliche oder weibliche Lehrlinge oder Anlernlinge einzustellen beabsichtigen, haben nach § 10 der 2. Verordnung über den Arbeitseinsatz in der Untersteiermark vom 12. 2. 1942 (V. O. u. A. Bl. 66, S. 474) die Lehrstellen bei dem für ihren Betrieb zuständigen Arbeitsamt bis spätestens 1. 3. 1943 anzumelden. Antragsformblätter sind bei den Arbeitsämtern erhältlich.

Gleichzeitig weise ich darauf hin, daß nach der genannten Verordnung die Einstellung von Lehrlingen oder Anlernlingen, auch auf Probe, ohne vorheriger Zustimmung des für den Betrieb zuständigen Arbeitsamtes unzulässig und strafbar ist. 72

Marburg/Drau, den 20. 1. 1943.

gez. Dr. Henninger.

Ziviljenje se povsod odigrava z veliko brzino.
Dogodki sledijo dogodkom. Naš tednik poroča o vsem, kar je važnega doma in po vsej u.
Zato čitajte, oglašujte in širite

„STAJERSKEGA GOSPODARJA“